AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԸ
ՍԻՐԻԱՅԻ ամս. 550, վեցամսեայ 300 ՓԱ.
ՄԻՋԱՀԱՅՔԻ ամս. 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية عربية
ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 11 1933
ՁԵՒԸ ՀԱՍԸ 2.50 Ս.Փ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բեռ բերիս ճշմարիտ հասկերը | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չճրաւառարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 149 (987)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՌԱՅԽՍԹԱԿԻ ՀՐԴԵՀԸ

Ամբողջ աշխարհ հետաքրքրութեամբ կը հետեւի Լայբցիկի մէջ տեղի ունեցող դատավարութեան մը։

Կը յիշեն անշուշտ մեր ընթերցողները գերմանական խորհրդարանի մէջ անցած տպրիլ ամսուն ծագած հրդեհի պատմութիւնը։ Վերջին ընտրութեանց ի նպաստ հիթլէրականներու վերջնական քէչ առաջ, յանկարծ հրդեհ մը ծագեցաւ Ռայխսթակի շէնքին մէջ։ Իշխանութեան գլուխ գտնուող Հիթլէրը, ասոր վրայ, ամենախիստ միջոցներու դիմեց և այդ հրդեհը նկատեց համայնավարական կազմակերպութեան մը գործը, երկիրը տէրորքական սարսափներու ենթարկելու և կառավարութեան դեկը ձեռք առնելու դիտումով։

Եւ Հիթլէրի կառավարութիւնը այդ համոզումով սկսաւ սարսափի քաղաքականութիւն մը հետապնդել ամբողջ Գերմանիոյ մէջ։ Անմիջապէս գրաւուեցաւ համայնավար կուսակցութեան կեդրոնատեղին և ձերբակալուեցան անոնց պարագլուխները։ Բազմաթիւ համայնավար բներ ենթարկուեցան լուռ հալածանքներու և շատեր աքսորուեցան։ Այսպէս սկսաւ Հիթլէրի առաջին ճնշումը և վիհ մը բացուեցաւ Խորհրդային Ռուսիոյ և Հիթլէրական Գերմանիոյ միջև։

Լայբցիկի դատարանը ներկայիս հինգ մեղադրեալներու դատավարութեամբ կ'զբաղի։ Անոնցմէ մէկը, որ հրդեհի մէջոցին Ռայխսթակի շէնքին մէջ ձերբակալուած է, Հոլանտացի վան Տէր Լուբի անուն համայնավար մըն է։ Մեղադրեալները երեք Պուլկար քոմիթաճիներ և համայնավար կուսակցութեան պարագլուխներէն Թօգլէրն են։ Նպատակ կուսակցութիւնը մինչ կը պնդէ իր տեսակէտին վրայ, նկատելով որ համայնավարներու կողմէ կազմակերպուած տէրոր մըն է խորհրդարանի հրդեհը, համայնավարները, այսինքն Խորհրդային Ռուսիոյ վարիչները կը պնդեն որ հիթլէրականներու դիտումնաւոր գործն է այդ հրդեհը՝ սկսելու համար իրենց սարսափի քաղաքականութեան։

Այս պատճառով է որ, աշխարհ իբրև հասարակ ոճրային դատ մը չի նկատեր Լայբցիկի Գերագոյն Ատեանին առջև տեղի ունեցող այս դատավարութիւնը, այլ հիթլէրական կուսակցութեան և համայնավարութեան տեսակ մը սուսերամարտը կ'ընդունի և անձկութեամբ կ'սպասէ տրդիւնքին։ Այս դատավարութեամբ կամ պիտի դատապարտուի հիթլէրի հետեւած սարսափի քաղաքականութիւնը Գերմանիոյ մէջ, կամ պիտի դատապարտուի պոլշեվիկութիւնը։ Հակառակ լրագրական ընդարձակ նիւթ դառնալուն և դատավարութեան յարուցած հետաքրքրութեան ցարդ Ռայխսթակի հրդեհին գաղտնիքները կը մնան անլոյծ։

Առ այսօր երկու կարծիք կը տիրէ։ Կամ հիթլէրականներու կազմակերպած մէկ խաղն է, կամ համայնավարներու կողմէ ծրագրուած տէրոր մը։ Երկու կարծիքներն ալ սակայն կը հաստատեն մէկ պարագայ՝ որ Ֆաշիզմի և համայնավարութեան միջև մղուած պայքարի հետեւանքն է Ռայխսթակի հրդեհը, հետեւաբար դատարանի առջև կը գտնուին այդ երկու արդիական կուսակցութիւնները։

Հիթլէրականները կը պնդեն որ հրդեհը համայնավարներու գործն է, քանի որ յանցանքի վրայ բռնուող վան Տէր Լուբի համայնավար կուսակցութեան մէկ անդամն է։ Բացի այդ, անոնք կը հաստատեն որ համայնավարութիւնը բոլոր երկիրներու մէջ ալ նման տէրորական ձեռնարկներ ըրած է, ձեռք անցկընելու յոյսով կառավարութիւնները։ Մանաւանդ, համայնավար կուսակցութեան կեդրոնատեղիին մէջ կատարուած խուզարկութեան մէջոցին ձեռք անցուած փաստաթուղթերը կը հաստատեն որ պետական հարուած մը կազմակերպելու ծրագիրներ կը մշակուին համայնավարներու կողմէ։

Ասոր հակառակը կը պնդեն համայնավարները և կ'ըսեն որ Ռայխսթակի հրդեհը, այդ օրերուն և այդ պարագաներու տակ կրնար միայն հիթլէրականութեան օգտակար ըլլալ և ինչպէս ալ եղաւ արդէն, հետեւաբար իրենց կողմէ կազմակերպուած է։ Վան Տէր Լուբէ, կ'ըսեն անոնք, 1931ին հրաժարած էր համայնավար կուսակցութենէն և ժամիկ յարաբերութեան մէջ մտած հիթլէրականներու հետ։ Իսկ Թօգլէր, ըլլալով հանդերձ համայնավար պարագլուխ մը, ոչ մէկ կապ ունեցած է հրդեհին հետ։

Վան Տէր Լուբէի խոստովանութիւնները սակայն տարբեր բան ցոյց կուտան։ Եթէ ճիշդ են թերթերու ծանօթութիւնները, Վան Տէր Լուբի յայտարարած է որ ինքն է Ռայխսթակը հրդեհողը և պատճառ ցոյց տուած աշխատաւորութիւնը արթնցնելու և յեղափոխութեամբ դրամատիրական վարչաձևը տապալելու իր դիտաւորութիւնը։ Ուրեմն Ռայխսթակի հրդեհը ոչ միայն Գերմանիան փրկած է աննախընթաց աղէտէ մը, այլ ամբողջ Եւրոպան զարհուրելի բռնկումէ մը ազատած, կը յայտարարեն գերմանները Եւրոպայի հանրային կարծիքը սիրաշահելու համար։

Բոլորովին տարբեր է սակայն եւրոպական քաղաքական շրջանակներու կարծիքը։ Երբ Լայբցիկի մէջ սկսաւ դատավարութիւնը Ռայխսթակի հրդեհին, Լոնտոնի մէջ, միջազգային յայտնի իրաւաբան գէտներու մասնակցութեամբ կազմուեցաւ տեսակ մը դատարան, զբաղելու համար հրդեհի դատավարութեամբ։ Որովհետև, եթէ ճիշդ են գերմաններու ամբաստանութիւնները, հրդեհը ուղղուած էր ամբողջ Եւրոպայի։ Լոնտոնի դատարանը լսեց բազմաթիւ վկաներ եւ կարդաց գրաւոր զեկուցումներ։ Ի վերջոյ միաձայնութեամբ տուաւ իր վճիռը, անպարտ արձակելով երեք պուլկարները ու Թօգլէրը, իսկ վան Տէր Լուբին դատապարտեց որպէս հեղինակ հրդեհին, սակայն վարձուած հիթլէրականներու կողմէ, ի չահ իրենց քաղաքական հաշիւներուն։

ՀԱՅԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ
ԱԿԱՆԱՒՈՐ ՀԱՅ ՓԱՇԱ ՄԸՆԷ

Հայ ժողովուրդը, չնորհիւ իր տեղածագոր հանճարին, սկսած անցեալի խաւարեալ դարերէն մինչև մեր օրերը, արտագրած է դէմքեր, որոնք ոչ միայն ծառայած են իրենց հայրենիքին ու ժողովուրդին բարգաւաճման ու բարօրութեան, այլ օգտակար եղած են մարդկութեան և ծառայած արդարութեան ու իրաւունքի դաշին։ Հայ ժողովուրդը, պարզ՛ իրեն, ամէն գրու և պայմաններու առկ, ծնած է մեծ գործակներ, որոնք արուեստի և գիտութեան առիվիրաները հանդիսացած են և զինուորական ու քաղաքական մարդկրու մէջ գրաւած ամենաբարձր դիրքեր։

Բիւզանդիոն կայսրութեան օրերէն սկսած մինչև եգիպտական և Օսմանեան գերիշխանքի չրջաններէն և մինչև ընդհանուր պատերազմ, միջազգային քաղաքական հրապարակին վրայ կարեւոր դերեր գրաւած էին հայերը եւ յարգանքի ու յիշատակութեան արժանացած։

Մեր յիշողութեան մէջ դեռ թարմ են անունները Օսմանեան կայսրութեան օրերուն ամենաբարձր քաղաքական դիրքեր գրաւող հայերուն, որոնք դժբաղդաբար թէ ոչ-իսլամի մը կը վտանգէին Թուրքիոյ նշանաւոր մոհամետականութեան այդ օրերուն։ Մանաւանդ կայսրութեան վերազարթնումի վերջին տարիներուն թրքական դահլիճին մէջ մէկ անգամէն երեք-չորս պատուաներ վտանգած էին հայերու, և որոնք, անկեղծութեամբ եւ պարտաճանաչութեամբ ծառայած են իրենց պաշտօնին և օսմ. հայրենիքին։

Շատ երկար պիտի ըլլայ թուել չորքը այդ բարձրատիճան հայ պետական մարդոց և անկարելի թուել Օսմ. կառավարութեան անոնց հանդէպ ի գործ դրած ամարդի վերաբերումները։ Այսօր կ'ուզենք հայ փաչայի մը մասին խօսիլ և ցոյց տալ անոր ժառանգած ծառայութիւնները մեր ներկայ հայրենիքին՝ Լիբանանի, որպէս առջին կառավարիչ։

Տաւուա փաչա... այսպէս ճանչցուած է Լիբանանի պատմութեան մէջ այս հայու զուտ Արեւի-Տաւուա փաչան և մենք զինք այսպէս պիտի կոչենք։

Անարդարութիւն եղած պիտի ըլլար ըսել թէ հայը քաղաքագէտներ չէ ծնած և կամ ծնելու առկ չէ։ Տաւուա փաչայի գործունէութիւնը դառնկինքն իսկ եղաւ այս սխալ եզրակացութեան։ Տաւուա փաչա վերջնականապէս հաստատեց թէ՝ հայը ո՛չ թէ արուեստի, գիտական ու գրական մարզերու մէջ ընդունակութիւն ունի՝ այլ որպէս քաղաքագէտ տիտաններ արտադրելու կարող է։ Տաւուա փաչա մարմնացումն իսկ է հայու գրւոնազգեաի և քաղաքագէտի կարողութեանց։ Տաւուա փաչա Լիբանանի Նապոլէոն է։ Տաւուա փաչա — Լիբանանի առաջին կառավարիչը — մէջ-զգային գէմք մըն է և կ'արժէ որ մենք այսօր իր վաղեմի յիշատակին առջև ծնրադրած ու գլխիկոր ըսինք, «Ծարդանք Մեծ Հայուն»։

Գաղափար մը ունենալու համար այս հայուն Լիբանանի մէջ ունեցած քաղաքական գործունէութեան մասին, աեւոտաձեռ է որ լուսաբանենք Լիբանանի 1860ի քաղաքական ընդհանուր կացութիւնը. և ապա մէկ հակիրճ կենսագրութիւնը Լիբանանի ազգային հերոսին։

Եօտուքի պէկ Քարամի։ Ապանց այս վերլիծին կենսագրութեան, Տաւուա փաչային կիսկատար պիտի ըլլար։

Լիբանանի 1860ի ներքին խռովութիւնները ա՛չ թէ լոկ այս երկրի պատմութեան մէջ կարեւոր տեղ մը կը գրաւեն, այլ, որպէս պատմական եղելան դէպք՝ միջազգային մեծ կարեւորութիւն ունին։ 1860ի դէպքերը վերջնականապէս վերծուցին եւրոպական պետութիւններու արեւելքի մէջ վարած քաղաքականութիւնը ու իրարու դէմ մղած լուռ ազդրանքները՝ եւ մի անգամ ընդմիշտ քաղաքագէտներին Թրքական կառավարութեան կողմնակալ, աւերիչ, եւ վերջապէս սպիկար գործունէութիւնը Լիբանանի մէջ։ Թրքական կառավարութեան այս ոտիտաբեր գործունէութիւնը որ իր իսկ կայսրութեան գերեզմանը փորեց Գալքաններու եւ Եգիպտոսի մէջ՝ պիտի կրկնուէր և հա՛ա, եթէ ժամանակին, արեւելքի քրիստոնեաներուն պաշտպան ֆրանսական կառավարութիւնը վճռականութիւնը չունենար անոր օգնելու ներքին խռովութիւնները զսպելու համար։ Այո՛, ազգասիրական Ֆրանսա չի փորձեց այն ինչ որ գերմացւոցիք ըրին ժամանակին, գրաւելով կարեւոր հողամաս մը Զինաստանի մէջ, այն պատրուակով թէ՝ գերման միսիոնար մը սպանուած էր հոն։ Ամենայն վճռականութեամբ ֆրանսական բանակը 1860ին նաւ Լիբանան, կարգ մը կանոն հաստատեց երկրին մէջ ու հեռացաւ, հակառակ որ հազարաւոր քրիստոնեաներ, նամանաւանդ կաթոլիկ քահանաներ նահատակուած էին 1860ի Լիբանանի քրիստոնեայ և մուրզի խռովութեանց օրերուն։

Բայց կարեւոր է գիտնալ թէ 1860ին ինչո՞ւ Ֆրանսացիք գինուած Լիբանան եկան։

Այս հարցումին անմիջական պատասխանը կրնանք տալ, եթէ ըսենք որ 1860ին Լիբանանի քրիստոնեայ եւ մուրզի ընդհարումներու ընթացքին ֆրանսացիք սիրաշահեցին և երկրին մէջ խաղադրիչ վերահաստատեցին։ Բայց ինչո՞ւ 1860ի դէպքերը պատահեցան եւ ինչո՞ւ ֆրանսական բանակը Լիբանան ժամանեց, հարցումներ են որոնք այժմեական կարեւորութիւն կը ներկայացնեն։ Այս առթիւ, վերոյիշեալ հարցումներու պատասխանելու նպատակաւ, ծանօթ պատմական խուզարկութիւններու մէջ՝ պիտի նշանակէր մեր նիւթէն չեղել։ Բայց քանի որ մենք, Լիբանանահայերս, բոլորովին անտեղեակ ենք այս երկրի պատմութեան եւ 1860ի խռովութիւնները Լիբանանի համար պատմական կեանք և նշանակութիւն ունեցած դէպքեր են, կ'արժէ որ հպանցիկ ակնարկ մը նետենք այս դէպքին եւ ֆրանսական միջամտութեան պատճառներուն վրայ։ Այս տեղեկութիւնը ա՛լ աւելի պիտի լուսաբանէ Տաւուա փաչայի Լիբանան դրկուելու պարագան եւ պիտի ցուցնէ թէ Տաւուա փաչան ընչպէս քաղաքային վիճակէ մը փրկեց Լիբանանը, չնորհիւ իր քաղաքական գերբնական հանճարին, և յաղողեցաւ օրոշ չափով խաղաղութիւն հաստատել այս երկրին մէջ։

ՍԻՍԱԿ ՎԱՐԴԱՊԵՏԵԱՆ

(Շար.) (1)

Ի նպաստ համայնավարութեան տրուած այս վճիռը, չափազանց մեծ հարուած մը եղաւ հիթլէրականութեան համար և կրկնապատկեց արտասահմանի մէջ ստեղծուած հակակրանքը Գերմանիոյ ներկայ վարչակարգին դէմ։

Ռայխսթակի հրդեհին պատասխանատուն հիթլէրե՞րն է թէ՝ համայնավարութիւնը, այնքան շատ չի հետաքրքրեր մեզ, և ոչ ալ դատարաններու վճիռները։ Մէկ բան օրոշ է որ, հիթլէրի վարած քաղաքականութիւնը պատճառ եղաւ որ եւրոպական ազգութիւններու և Միջերկրական Ռուսիոյ մէջև սերտեցաւ մը յառաջ գայ եւ քաղաքական ներկայ բոլոր խմորումները, որոնք պալքաններէն սկսած մինչև փռնգ և Լոնտոն տեղի կ'ունենան, արդիւնքն են Գերմանիոյ արդի վարիչներու հետեւած քաղաքականութեան։

Ահա թէ ինչո՛ւ միջազգային քաղաքական և իրաւագիտական շրջանակները աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ այնքան հետաքրքրութեամբ կը հետեւին այս դատին։

ԹՈՒՐՔ ԵՒ ՍԵՐՊ ՈՒԽՏԸ

ԵՒԿՕՍԼԱՒԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻ ԵՒ Մ. ՔԷՄԱԼԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Եւկօսլաւիոյ Աղեքսանդր թագաւորը ամսոյս 4ին հասած է Գալիս և երկար տեսակցութիւն մը ունեցած Մ. Քէմալ փաչայի հետ։ Անտօլուի գործակալութիւնը իսկոյն հրատարակած է հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցը.—

Ն. Վ. Եւկօսլաւիոյ թագաւորին եւ Ն. Մ. Թուրքիոյ հանրապետութեան նախագահին տեսակցութիւնը կատարեալ անկեղծութեամբ մը տարագրուած էր։

Երկու պետական նախագահները չատ օրաւրհաս ազգ ու ազիքը ունեցան իրար ճանչնալու և իրենց տեսակէտները փոխանակելու խաղաղութեան ամրապընդման մասին։

Անոնք համաձայն գտնուեցան թէ երկու երկիրներու խաղաղասիրական քաղաքականութիւնը ամբողջովին կը համապատասխանէ իրենց ազգերուն եւ հարեւան բոլոր ժողովուրդներու չահերուն, ինչպէս նաեւ խաղաղութեան դատին եւ ընդհանուր ներդաշնակութեան։

Այս առթիւ հաստատուեցաւ թէ երկու պետական նախագահները անկեղծօրէն կը փափաքին լաւագոյն յարաբերութիւններ պահել երկու երկիրներու միջև։

Իսկ «Միլլիէթ» թերթը Եւկօսլաւ մերձեցման չարչ առանձին խմբագրական մը գրելով, ի մէջ այլոց կ'ըսէ.—

«Կ'ենթադրենք թէ Տօքտ Գուլէի տեսակցութեան մէջ չօշափուած է պալքանեան խաղաղութեան հարցը։ Դարձեալ մեծապէս կը կարծենք թէ տեսակէտներու այս փոխանակութենէն յետոյ, կատարեալ ներդաշնակութիւն տեղի ունեցած է երկու երկիրներու հետապնդած խաղաղասիրական քաղաքականութիւններու միջեւ։

«Թուրքիոյ նպատակն է տեւական խաղաղութիւն մը հաստատել Գալքաններու մէջ, իսկ ասիկա չի կրնար տեղ երկրի դէմ ուղղուած ըլլալ։ Որ գոհունակութեան տրժանի է այն պարագան որ երկու նախագահները համաձայն գտնուած են թէ Գալքանեան բոլոր ազգերը կ'օգտուին խաղաղութեան բարիքներէն։

«Կասկած չկայ թէ նոյն անկեղծութեամբ տեղի պիտի ունենայ այն տեսակցութիւնը զոր Աղեքսանդր թագաւոր Քորֆուի մէջ պիտի ունենայ Ծուանատանի Հանրապետութեան նախագահին հետ։ Որովհետև մտքէն գիտենք թէ Ծուանատան որքա՞ն անկեղծ է ոչ միայն Եւկօսլաւիոյ, այլև իր բոլոր հարեւաններուն հանդէպ։

ՎԷՆԻԶԷԼՕՍ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՔԷՄԱԼ
Տեսակցութիւնը տեւած է երկու ժամ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ՍԿՍԱԾ Է ԴԱՌՆԱԼ ԹՈՒՐՔԵԻՀԵԼԼԷՆ ՈՒԽՏԻՆ

Ծայն դիւանագէտ Վէնիզէլօս, որ ինչպէս գուած էինք, այս օրեր կը գտնուի Գալիս, Աղեքսանդր թագաւորի հետ օրը հրաւիրուած է Մուսթաֆա Քէմալի կողմէ Տոլմա Պահչէի պալատը, ուր երկու ժամ տեւող տեսակցութիւն մը ունեցած է Թուրք հոնր. նախագահին հետ։ Անկէ վերջ, Վենիզելօս եզերի Քէոյ երթալով տեսակցած է իտալական դեսպանատան գործակատարին հետ։

Գանդոկ վերադարձին, իրեն դիմող լրագրողի մը հետեւեալը յայտարարած է Վենիզելօս։

— «Գալքի փաչային չնորհալի հրաւէրին վրայ է որ Տոլմա Պահչէ գտի։ Գալքի փաչան ինձի հաղորդեց գոհունակութիւնը զոր իրեն պատճառած են Աղեքսանդր թագաւորին ժամանումը և անոր հետ իր ունեցած տեսակցութիւնը։ Այս ձևով, Գալքաններու կացութիւնը ապահովացուցի։»

— Անձնապէս ի՞նչ կը խորհիք այս կացութեան մասին, պրն. նախագահ հարցուցած է խմբագիրը։

— Կը խորհիմ թէ Աղեքսանդր թագաւորին այցելութիւնը չատ բարերար ազդեցութիւն մը ունենալ և կարելի է ըսել թէ Թուրք և Հելլէնականին նպատակ թուրք և եւկօսլաւ ուխտի մը կնքուելը չատ կարճ ժամանակի մը խնդիր է, և թէ Գալքանեան ազգերը կը ձգտին աւելի ևս մօտենալու իրարու։

— Իսկ Գալկարի՞ն։

— Իրապէս, այս երկիրը որ մինչև հիմա կը թուէր թէ մեկուսի մնացած է, ներկայիս կը ձգտի մեզ դառնալու և ճչնելու իր քաղաքականութիւնը։»

Գալիս.— Պրն. Վենիզելօս այսօր Տոլմա Պահչէ գնաց և հրաժեշտ առաւ Հանրապետութեան Բարձր Նախագահէն։

Այս բոլորը ցոյց կուտան որ Վենիզելօսի Գալիս ներկայութիւնը այս օրերուն պարզ այցելութիւն մը չէ։ Ծայն դիւանագէտը Եւկօսլաւ Թագաւորին և Մ. Քէմալի հետ առանձին տեսակցութիւններ ունեցած է չատ հաւանական է որ Սերպիոն Ծուանատանի հետ ալ ուխտ մը պիտի կնքէ։

Սովետք Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանի ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ
ԳԱՐԱԽԱՆԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՔԷՀՐԱՆ ԵՒ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՁԱՌԵՐ

ՄՈՍԿՈՒԱ.— Թաս գործակալութիւնը կը հաղորդէ.—

Մ. Գարախան Սեպտ. 29ին Թէհրան ժամանելով ընկերակցութեամբ Սովետք Ռուսիոյ Թէհրանի դեսպան Բաթումքօֆի, այցելած է Պարսկաստանի վարչապետ Ֆիրուզի խանին։ Ծայնորդ օրը, որ առաջին գործոց նախարարին կողմէ հաղկերոյթ մը տրուած է, անոր ի պատիւ։ Այս հացկերոյթին ներկայ գտնուած են վարչապետը եւ բոլոր նախարարները։ Հացկերոյթին միջոցին, որ առաջին գործոց նախարար Ֆիրուզի խան եւ Մ. Գարախան մէյմէկ ճառ խօսած են։

Ֆիրուզի Խան, իր խօսքի ճառով յայտնած է թէ Պարսկաստան առաջիններէն մէկը եղած է Սովետք Ռուսիոյ հետ քաղաքական բնականոն յարաբերութիւններ հաստատող, երկու երկիրները իրարու միացնող բազմաթիւ կապերու վրայ յենելով եւ վստահելով արեւելեան երկիրներու հանդէպ Սովետք Ռուսիոյ հետապնդած քաղաքականութեան։

Գարախան, իր պատասխանով, գոհունակութիւն յայտնելով սովետաբարեկամական բարեկամութեան ամրութեան մասին Ֆիրուզի Խանի ըրած յայտարարութեանց առթիւ, ըսած է.—

«Պարսկաստանի եւ Սովետք Ռուսիոյ յարաբերութեանց վերահաստատումը չանգած է սովետախնդարսկ գաղնագրին կնքման և Պարսկաստանի զարգացումն ու Ազգ. անկախութիւնը ապահովող չատ մը գաղնագիրներու։ Զարեական Ռուսիոյ տեղ, Պարսկաստանի անկախութեան բազնագող Սովետք Ռուսիա ոչ միայն ամենէն հին, այլ նաեւ ամենէն հաստատուն բարեկամն է անոր։ Եւ ասիկա ալ հետեւանքն է Սովետք վարչութեան բնոյթին եւ երկրին մէջն ու դաւրը, արեւելեան երկիրներու հանդէպ իր ատպնդած քաղաքականութեան հիմնական սկզբունքներուն։

Գարախան, միևնոյն օրը ընդունուած է նաև Պարսից Շահէն։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՍՈՒԼԻՍՆԵՐ

Անգլիոյ Ռիչարտ «Առիւծասիրտ» Թագաւորը

(ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑԸ ՀԱՅՈՑ ԼԵՒՈՆ ԵՐԿՐՈՐԴԻ)

Կիլիկիոյ «Թագաւորը» ըլլալու պատեհին արժանացաւ Լեւոն Բ. «Մեծագործը» Ռուբէն Ա.էն վերջ Հայոց ութերորդ իշխանապետը, 1198, Յունուար 6ի Ծննդեան օրը, որ Տարօնի սուրբ Սոփիա եկեղեցիին մէջ օծուեցաւ վեհափառ Տէր Գրիգոր Ջ. Կաթողիկոսին ձեռքով ի ներկայութեան Մայնցի կայսրընտիր ու գերմանացւոց առաջին դիւանապետ Կոնրատոս Կարաինալին, Ասորւոց պատրիարքին, յունաց Մեծ Մեդրապոլիտին, ու չգիտ ու ընտրանի բազմութեան: Թագադրութեան յաջորդ տարին Լեւոն բռնացաւ յունաց Սահակ Բ. Անգեղոս կայսեր կողմէ ուղարկուած ականակուռ ու քանկարժէք արքայական թագ մը, և մեծ դրօշակ մը վրան նկարուած պատկած առիւծի մը խորհրդանշանով, ու կայսեր ձեռքով գրուած հեռաւոր խորհուրդով.—:

«Մի՛ զներ գլուխդ Հռովմէն դրկուած «Թագը, այլ իմ ուղարկածովս պըճնուէ, որովհետև, ո՛վ Մեծ Հայ, դու «Մեզի (յունաց) աւելի մօտ ես քան «Հռովմին»:»

Իր ռազմային մեծ յաջողութիւնները զինքը ճանչցուցին Արեւմուտքի խաչակիրներուն որոնք երբ ուժասպառ վիճակի մէջ եկեղեցիս հասան՝ յոգնած ու անօթի, չուտ մը դեպանները ու նամակներ փութացուցին Հայոց իշխանին եւ անոր օգնութեան ու գթութեանը ապահովեցան: 1190 Թուականին: Այս բացառիկ օժանդակութեանց պատճառը էր որ Լեւոն Գերմանիոյ Հենրիկոս Զ. կայսեր կողմէ առաջու արքայական առիթին Թագն ու Մականը, գնդազարդ ծիրանին, ու ոսկիազարդ դիւցազական ձիերուն, ու ասիճազարդ դիւցազ մը որ այնուհետև Հայկական պետութեան պաշտօնական դրօշը եղաւ: Անկէ առաջ Հայկական դրօշին վրայ կերևին առիծի, արծիւ, ադաւնի եւ վիշապ:

Լեւոն երկրորդ, Մեծն Գարոլոսի նման, նշանաւոր գիտնականներու մեկնաբանը եղած էր, ու հայ ազգը մեծապատկան ու անբասական նախանձելի բարձրութեան մը հասցուց: Կառուցանել տուաւ հաստատուն չէնքեր, մեծ եկեղեցիներ, ու վանքեր, անկեղծութիւններ ու հիւանդանոցներ, ու մեծ զարկ տուաւ վարժարաններուն:

Լեւոն Մեծագործին ռազմային կարողութիւնները զրուցաբերու համար, յիշենք միայն որ Լեւոն ութը նշանաւոր պատերազմներ ունեցած է զանազան ազգերու ու վեհապետներու դէմ, ու միշտ ալ յաղթական դուրս եկած է:

Հազիւ քէ կիլիկիոյ գահը գրաւեց, Լեւոն Բ. իր սահմանակից մահմետական իշխաններէն կալաւ 72 բերդեր:

Առաջին անգամ յաղթեց Թուրքմէններու Ռուսաֆա Սալիմանին ու գինքը պատերազմի մէջ սպաննեց:

Երկրորդ արշաւանքով Լեւոն տիրեց Խաւարիա գաւառին, ու չարաչար յաղթեց Թերկոյ և Դամասկոսի 2 զօրաւոր Սալիմաններուն, 1187 Թուականին:

Լեւոն 1191 Թուականին Անտիոքի ժառանգական խնդիրներուն միջամտելով՝ իր հեղինակութեամբ Գեմասնդ իշխանը ձերբակալելով Սիսի մէջ բանտարկեց:

Լեւոնին չորրորդ նշանաւոր գործը եղաւ 1203ին Անտիոքին տիրելը, երբ իր քոյրը, Ռուբէնը, իշխանական գահը բազմեցուց:

Լեւոն նոյն տարին յաղթեց Բիւրիոյ Մելիք—Թագաւոր Սալիմանին որ սարսափահար բռնեց նահանջի ճամբան:

Լեւոնի վեցերորդ նշանաւոր յաղթութիւնը եղաւ Անտիոքի վերատին գրաւումը ու իր յաղթական մուտքը 1211ին, երբ վայելեց բոլոր ժողովուրդին մեծապէս պատիւները որոնք փառով, նաւագարաններով և ցնծութեան երգերով Լեւոնը առաջնորդեցին Անտիոքի Սրբ. Գեորգ եկեղեցին, ուր Գեորգ Պատրիարքը Լեւոնի հրամանաւ Ռուբէնը Անտիոքի իշխան անուանեց:

Անտիոքի նման միջազգային նշանաւոր քաղաքի մը մէջ Հայկական այսպիսի փառաւոր մուտքը իր տեսակին մէջ երկրորդն էր որովհետև նախապէս, 83ին Ն. Ք., Մեծն Տիգրան, Լեւոնէն 1294 տարիներ առաջ՝ հայ բանակով յաղթական մուտք գործած էր Անտիոքի մէջ ու անկէ հոլածելով Սելևկիան հարստութեան Անտիոքոս Նեսեբիոս Թագաւորը՝ Անտիոքի արքայ անուանեց իր հայ զօրավարներէն Բագարատ:

Լեւոնին հօրենորդ քաջութիւնը եղաւ 1212ին Իկոնիոյ նշանաւոր Իզետտին Քէյքաուզ Սալիմանին դէմ տարած փառաւոր յաղթանակը: Այս Սալիմանը յանկարծ Զատկի առտու օրերուն հայերը անարգելու համար կիլիկիա յարձակեցաւ Լեւոնին դէմ մտնելով.—

«Եթէ ինծի տուրք չտաս Զատկի առաջնական օրերուն երկիրդ արիւնով պիտի լուամ»

Լեւոն իր քաջ բանակով խոյացաւ Քչնամիին վրայ ու մեծ յարդերով վառեց Քչնամիները Հայկական սահմաններէն, ու մտնելով Սալիմանին պահպանած երկիրներուն մէջ, հարստաց ուսրը ու բազմաթիւ գերիքերը իզդէհինի գեղապանուհներուն ցուցնելով պատասխանեց.—

«Ըսէք ձեր Սալիմանին, որ ի պատիժ «իր յոխորտանքներուն, եթէ հինգ «ինձմէ պահանջած տուրքին կրկինը «եթէ ինձ չի հատուցանէ գինքը այս «պէս պիտի հալածեմ:»

Լեւոն հինգ տարի վերջ վիճակին մէջ, 1216ին, Իկոնիոյ Սալիմանին դարձեալ յաղթեց, որ վերջապէս սարսափեցաւ հաշտութիւն խնդրել Լեւոնէն:

Լեւոն խնամական կապեր հաստատած էր եւրոպացւոց արքունիքներուն հետ:

Իր քոյրը Տալիթան ամուսնացուցած էր Գերթրանա Ճիպելոտի իշխանին հետ:

Իր Ռիթա դուստրը 20,000 բիւզանդական ոսկիի օժիտով, ամուսնացուց Բիւզանդիոնի Յովհաննէս լատին կայսեր հետ 1214ին:

Իսկ իր Փիլիպպինոյ քեռորդին ամուսնացուց ուրիշ կայսեր մը՝ Նիկիոյ Թէոտոր Ա. Լասկարիսի հետ 1204ին որ Ալեքս. Դ. կայսեր փեսան էր:

***

Այս մեծ Թագաւորը, հաւատարիմ իր Հայկազնեան զարմի վէս կոչումն ու ցեղային ասպնջականութեան, ի պատասխան Ֆրեդերիկ Գարպարոսա գերման ծերունի կայսեր թախանձանքներուն, օգնութեան փութաց սովէն մահամերձ խաչակիր բանակին, 1190ին, ու մեծ ընծաներով Գրիգոր Դ. Կաթողիկոսին ու Ներսէս Լամբրոնացի գիտնական Արքեպիսկոպոսին հետ դիմաւորութեան գնաց կայսեր, որ Սելևկիա գեաէն անցած պահուն ջուրի յորձանքներուն զոհ ըլլաց:

Լեւոն սակայն մեծ պատիւներով ընդունեցաւ անոր Հենրիկոս որդին, Սուապիոյ դուքս, ուխտաւորաբար Երուսաղէմ Թագաւորը, զոր առաջին անգամ ճանչցաւ այս բարեպատեհ առիթով:

Երբ Ռիչարտ առիւծասիրտը կիպրոսի գրաւումը ամբողջացուց, մտադ եղ իր ամուսնական հանդէսները տարքել կիպրոսի մէջ փախանակ Սրուսաղէմի մէջ որ հարկ էր երկար սպասել, ու իր գեղանի նշանածին Գերենկարիային բազմանաց հանձնաժոյն, ամուսնացաւ Ամաթոսի մէջ 1191 Մայիս 12ին, կիրակի օրը՝ իսկ Պօբենկարիան Անգղիոյ Թագուհի օծուեցաւ Էվրուի (Evreux) լատին եպիսկոպոսին ձեռքով:

Պատմական ու այս բացառիկ հանդէսին ներկայ էին բազում իշխաններ ու Եւրոպայի ասպետնաւոր մեծ ազատներ, որոնց մէջ կը նշմարուէին Երուսաղէմի գահազուրկ Թագաւորը Գուիտոն Լուսինեան և Հայոց քաջ ինքնակալը Լեւոն «Մեծագործը»:

Մեր Լեւոնին վրիճակուեցաւ այն աքսայական ամուսնական հանդէսին կընդհատորը ըլլալու բացառիկ պատիւը: Այսպիսով Հայ Գաւազութեան փառաւոր դրուագ մ'ալ աւելնալով Միջազգային պատմական դէպքի մը բարեպատեհ իրականութեան մէջ: (Վերջ)

(3) Ն. ՄԱԳՍՈՒԻՏԵԱՆ

ԻՆՉԵՐ ԿՈՒԳԱՆ ՄԵՌԵԼՆԵՐՈՒ ԳԼԽՈՒՆ

ԶԱՐՄԱՆԱԶԱՆ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Աչխարհի զանազան մասերուն մէջ տարբեր սովորութիւններ կան մեռելներու չուրջ: Կան երկիրներ, ուր մեռելը կը թաղեն տաքի վրայ կանգնած, ուրիշ տեղեր մէկ կողի վրայ կը պառկեցնեն, քարայրներու մէջ լեցնող տեղեր կան, վերջապէս բազմատեսակ ձեւերով:

Էսքիմոցիները իրենց մեռելները սառոյցի կոյտերուն մէջ պատրաստուած տեղեր կը դնեն: Ժամանակի ընթացքին սառոյցները կը փլին և մեռելներու հետքերը կը կորսուին:

Աւստրալիոյ լեռնային շրջաններու մէջ քարայրներու մէջ կը թաղեն և կը գոցեն մուտքի դուռը խոշոր քարերով, անոնց վրայ պատկերներ և արձանագրութիւններ գրելով: Այդ մարդկային պատկերները սակայն բերան չեն ունենար, որովհետև բան անոնց հետաքրքիր մարդու կերպարանքը ունեցող տիպերը բերան չունին: Ասոնք մեռելները նըստած վիճակի մէջ կը թաղեն և անոնց ձեռքերն ու ոտքերը սմբուր կերպով կը կապեն, օրպէսզի վերստին աշխարհ գալով մարդոց գէշութիւն չընեն:

Սամօա մէջ մինչև հիմայ, երբ հիւանդը ծանրանայ, կը հրուիրեն անոր բոլոր ազգականներն ու բարեկամները և աչքին առջև կը բերեն իր բոլոր հարստութիւնը, վերջին անգամ ցոյց տալու համար անոր:

Անկէ վերջ, հիւանդին աչքերուն առջև բոլորը միասեղ կուլան ու կ'ուղարկեն և գթութիւն կը հայցեն մահուան ատեանին առջև, ձեռքերուն մէջ մէկ մէկ քար բռնած անոնք կուլան ու կը զարնեն իրենց գլուխներուն և ականջներով մարթերը կը բզքռեն: Այդ բոլորէն վերջ եթէ հիւանդը մեռնի, այս անգամ բոլորը մէկ կ'սկսին հայհոյել: Վերջը մեռելը եզան մարթէ պատրաստուած պատանքներու մէջ կ'առնեն: Եթէ ցեղապետ մըն է մեռնողը, գերեզմանը սառափներով կը զարդարեն:

Մեռելը թաղուելէն վերջ, ճոխ սեղան մը կը պատրաստեն և բոլորը մէկ նստելով կուտեն, կը խմեն և ուրախութիւն կ'ընեն:

Բէնհեն կղզիներուն մէջ, մեռելները կը պատանքուին եւ կը կախուին տան առաստաղէն, ուր կը պահուին մինչեւ որ ուրիշ մահ մը պատահի այդ տան մէջ:

Բօլինէզեայի շատ մը շրջաններուն մէջ մեռելը կը թաղեն իր բոլոր հարստութիւններով: Նոյն իսկ կարի մեքենաներն անգամ գերեզմանի մէջ կը թաղեն: Մեռելներու զոյքերուն ձեռք դպցնելը ամենամեծ մեղքը կը համարեն: Անոնք կը հաւատան որ մեռելները գիշերը դուրս կուգան գերեզմաններէ եւ կը պատին իրենց առներուն չրջակայքը, այդ պատճառաւ խոշոր եւ զօրաւոր շուներ կը պահեն:

Բէրնին կղզիներուն մէջ մեռելներու հանդէսը մեծ սէր կը ստեղծէ: Մեռելի ընտանեկան պարագաները պզտիկ առներ չինել կուտան գերեզմանին վրայ եւ յաճախ կ'երթան հոն կը պահպին իրենց սիրելիներուն մօտ գտնուելու համար:

Հիարրիթ կղզիներուն մէջ, ցեղապետներու գերեզմերը կը թաղեն ծառերու բոցուած ճիւղերուն մէջ:

Պալը կղզիի բնակիչները կ'սյրեն մեռելի գլուխը: Իշխան մը եթէ մեռնի, անոր գերիներն ու կիները մրցման մէջ կը մտնեն, իշխանի գերեզմին հետ միասին այրուելու համար: Այնպէս կը հաւատան որ իշխանի մարմինին հետ այրուելով կը սրբանան:

Հինուներու երեւելիներուն մարմինները ալ կ'այրուին: Անոնց մոխիրը վերջէն, ջուրի հետ խառնուելով ցեխի կը վերածուի և կը թաղուի: Երբեմն ալ այդ մոխիրը հոսող ջուրի մը մէջ կը նետուի: Գանգէս գետը Հինուներու կողմէ սուրբ նկատուելուն համար, շատ անգամ այդ մոխիրները ծրարներու մէջ կը ղրկուին Գանգէս գետը նետուելու համար: Մահուամբ մարդիկ վարձուած են այդ քաղաքի մէջ սրն պաշտօնին համար:

Այրելու գործողութիւնը տեղի կունենայ մեծ չուքով: Հսկայ փայտի կոյտերու վրայ կը նետուին մեռելները և մոխիր դառնալէն վերջ կը մարեն կրակը:

Աւստրալիոյ կարգ մը ցեղերը կանչեն իրենց մեռելները: Ուրիշներ թրթռչուններու և կենդանիներու կերցնելու համար դաշտ մը մէջ կը ձգեն և ոսկորները կ'այրեն:

Թինկեանները շատ սարօրինակ և ծիծաղելի սովորութիւն մը ունին: Ծանրկաւորներուն ճչմորիտ ցաւ պատճառելու համար, իւրաքանչիւրին 500 հոգի գաւազան կ'իջեցնեն:

Հնդկական ծովու Ամիրանթ կղզիներուն մէջ բնակող մարդերն ալ ծիծաղելի բաներ ունին:

Ամիրանթ կղզիներու ժողովուրդը իրենց բնակարանները կը կառուցեն ջուրերու մէջ խրուած ցիցերու վրայ, ասանկ որ տեսակ մը նաւակ կը հասարուին: Ու երբ մարդիկ գառ գառ բնակարաններու մէջ կը բնակին:

Երբ մէկը մեռնի անոնցմէ, կը փոխադրուի կանանց բաժինին մէջ. Հոն դագաղի մը մէջ դրուելով գլխիվայր կը կախուի: Երբ մարսինը կոկսի փտիլ, կիները աչխատանքի կը լծուին և միսերը կանջատեն ոսկորներէն: Միսերը կը նետուին ծով, ոսկորները ծովու ջուրով լուր մը լուացուելէ վերջ կը թաղուին. սակայն նախապէս գանկը և թևերու ու սրունքներու ոսկորները կ'ոչնչացուին և կը պահուին: Ականները կը հանուին եւ կը կախուին իր զաւակներու կուրծքէն, իսկ գանկը կը յանձնուի իր անդրանիկ զաւակ եղբօր:

Տարիներ վերջ օր մը, ի պատիւ մեռելի յիշատակին հանդէս մը կը կազմակերպուի: Այդ օր, մէջտեղ կը բերուի անոր գանկը և անդրանիկ զաւակը զօրաւոր հարուած մը տալէ վերջ, խօսքը ուղղելով գանկին կըսէ. «Ով հայր, քեզի՛ր ի պատիւ քեզի կազմակերպուած այս հանդէսը, դիս և ազգս պաշտպանէ եւ զաւակներս պահպանէ:»

ԱՌԱՋԻՆ ԹՂԹԱԴՐԱՄԸ

Ոսկի եւ արծաթ դրամներու տեղ գործածուած քուղթ կամ այլ նիւթ օգնուած դրամներու պահանջք կը կոչուի: Այսինքն դրամատուն մը կամ կառավարութիւնը իր հաստատութեամբ կ'արժեւորէ այդ քուղթերը:

Առաջին պահանջք, համաձայն Ջինացիներու պնդումներուն, Քրիստոսէ 2697 տարի առաջ գործածուած է Ջինատանի մէջ: Այդ պահանջք վրայ դրամատան անունը, քուակաները, քիւը եւ արժէքը արձանագրուած է եղեր: Կրսուի թէ այդ պահանջքներէն հաս մը ներկայիս կը գտնուի Բէյրհսպուրկի մէջ:

կարդացէք և Տարածեցէք

«ԱԶԴԱԿ»Ը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ՀԱՅՈՑ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՆԻՒ ԵՕՐՔԻ ՄԷՋ

«Կոչնակ» կը դրէ հետեւեալը.—

Հայ վաճառականները այս օրերս աւելի գուարթ եւ յուսալից կ'երեւին վաստգի մէկ կողմէն Արեւելեան գործերու գիներ կը բարձրանան, գրեթէ կրկնապատիկն է անցեալ տարւան գիներուն իսկ միւս կողմէ ուրիշ բազաթներու փոխարէնակ վաճառողներ արագ արագ Նիւ Եօրք կ'այցելեն երկրին ամէն կողմերէն, որ կը ցուցնակ գործ, առեւտուր: Թեպետ դեռ ժողովուրդը չէ որ գնել սկսած է, այլ վաճառականները, սակայն յոյս կայ որ օրէ օր աւելի պիտի լաւանայ այս առեւտուր:

*** Արեւելեան գործի մեծամասնակ վաճառականները թիւր երթալով կը տեսնայ: Նիւ Եօրքի մէջ, հիմայ ամէնէն թիւր կը հասնի 75ի, որոնց մեծագոյն մասը Ֆիֆթին էվընիւի վրայ մէկ բանի խոշոր եւ պատուաւոր շէնքերու մէջ հաստատած են իրենց վաճառանոցները: Գ. Մարթիկ Գալիօզեան, Կիլպէնկեան ծաղօր Տան բաժնեկիցներէն, վերջերս արեւելեան գործի եւ մուտքակի իր սեփական վաճառանոցը բացաւ Վալտօրֆ Պլիթնիկի մէջ:

*** Գործ յուսացող եւ ներկող ուրիշ հայ գործատէրեր միացած բնկերութիւն մը կազմած են, որով առջիւը պիտի առնուի աճեղի մրցակցութեան, եւ նոյն ժամանակ ուժերու աւելի կեդրոնացում ունենալով՝ այդ գործին յառաջդիմութիւնը պիտի ապահովուի: Կը յուսացուի թէ հիչ ատենէն այս բնկերակցութիւնը աւելի կազմակերպեալ ձեւի մը պիտի վերածուի, եւ այս գործը գործի առեւտուրին նման օտարազգիներու ձեռքը անցնելու վտանգէն պիտի փրկուի:

*** Հայ անգործներու վիճակը այնքան մտահոգիչ չէ հիմա որքան էր ամիս մը առաջ: Անգործներէն շատեր արդէն կամ գէթ գործ մը ձեռք բերած կ'ատխատին եւ անոնք ալ որ անգործ կը մընան դեռ՝ իրենց բնակարեներուն օգնութեամբը կ'ապրին: Հայ ազամ իրարու օգնելու առաքինութեան մէջ օտար չեն: Այսու հանգերձ երբ ձմրան ցուրտ օդերը գան՝ օտար անգործներ, մանաւանդ ընտանիքի տէր եղողներ գործեալ տզնապի պիտի մատնուին: Մեծ գործերու եւ գործարաններու տէր հայեր պէտք է իրենց ազգակիցներուն գործ տան նախ:

ԱԼՊԱՆԻՈՑ ՀԱՅԵՐԸ

Ալպանացի երիտասարդ մը, որ նոր ժամանած է պոլիս, հետեւեալ յայտարարութիւնները բրած է Ալպանիոյ հայերու մասին.—

«Մեր երկրին մէջ քէեւ հիչ են հայերը, սակայն գործ բոլորն ալ լաւ գործերու ձիրացած են եւ երկրին օգտակար կը դառնան իրենց յարատեւ ասիասասիրին ընդունակութիւնները: Կան բազմաթիւ հայ ատամնաբոյժներ, որոնցմէ Մանուկեան արեւմտեան բնասիրին ատամնաբոյժն է: Ասկէ զատ կան նաեւ բազմաթիւ առեւտրականներ: Տիւրացցոյի ամենամեծ գործատէրն ալ հայ է, Գօյճեան ընկերները՝ Ճաւալի պարագայ մըն է որ Ալպանիոյ մէջ հայերը ոչ եկեղեցի եւ ոչ դպրոց ունին: Բնաւ չեմ կասկածիր որ այսպիսի պակաս մը պիտի չունենային հայերը, եթէ բիւով տաք բնակէին մեր երկրին մէջ»:

ՀԱՅԵՐԸ Կ'ՈՒԶԵՆ ՀԵԼԼԷՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻ ԸԼԼԱԼ

Հելլէն օրագրող Գ. Ծրահօս այս վերնագրով յօդուած մը հրատարակած է Էլէֆթհրօս Անթրօփօս կառավարական թերթին մէջ:

Յօդուածագիրը կ'բսէ թէ հայերը բազմաթիւ անգամներ դիմած են, հելլենացնալու բլլալու ճամբ: Ենդիրը դրուած է Ազգերու Դասակարգութեան առջեւ եւ ոճն պիտի գծէ իր վերջնական լուծումը:

Յօդուածագիրը կ'բսէ թէ հայերը բազմաթիւ անգամներ դիմած են, հելլենացնալու բլլալու ճամբ: Ենդիրը դրուած է Ազգերու Դասակարգութեան առջեւ եւ ոճն պիտի գծէ իր վերջնական լուծումը:

Յօդուածագիրը կը թելադրէ թնդուելի եղած խնդրանքը, բսելով թէ բաւական թիւով հայեր Հայաստան փոխադրուած են, իսկ մնացեալները կապուած են երկրին, լաւ յուսահեղ կը խօսքն եւ ասոր լուծումը մեր երկրին մէջ»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՔԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի հանրաբանական ենսթիթիւն աշխատասիրին ծանօթանալու համար Երեւան այցելած են Մոսկուայէն «սթլիբաթա» լրագրի ենսթիթիւթի գիտական մէկ խումբը՝ գլխաւորութեամբ փրօֆ. Շնիցովի, եւ Լենինկրատի գործարանական հանրաբանութեան ենսթիթիւթի ճարտարագիտական հանրաբանական ենսթիթիւթի մէկ խումբը գեկավարութեամբ բրօֆ. Գինցպէրկի:

Խոսք լաւ տպաւորութիւն կրած են հիւրերը եւ գնահատած Հայաստանի հանրաբանական ենսթիթիւթի կողմէ պատրաստած ցուցադրութիւնները, որու փորձը պիտի կիրարկեն նաեւ Մոսկուայի մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԻՒՏՋԷՆ

Հայաստանի այս տարւան պետական եկամտացոյցը հաւասար է 52,855,000 րուբլիի: Անցեալ տարւան եկամտացոյցին համաձայն՝ մուտքն էր 47,250,000 րուբլի:

ՌՈՍՏՈՎԻ ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏԱԿՈՒՄԲԸ

Ռոսթովի հայկական երաժշտական խումբը Երեւան գացած եւ շարք մը օթեռաներ տուած է Մօսկոյթի եւ Հանգստի հանգրայնի պատեհքի բաշտոնի մէջ:

ՆՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գ. Յովհաննէս Թիւրեան, ընդ Որ. Էմիլի Գաբրիէլի ամուսնութեան առիթ (Ծուռ Ասաս), հետեւեալ նուիրատուութիւնները կընէ.

	Ս. Դ.
Հայ Աւետ. եկեղեցիի	300,
Կրթասիրացին,	200,
Մամբրէյնի բուժարանին,	300,
Հ. Մ. Ը. Մ.ին	200:

Սեանցեալ խմբագրութենէս:

***

Կարնոյ եւ Շրջանի Հայրենակց. Միութիւնը 500 Ս. Դ. կը նուիրէ Հայաստանի սկաուտական Յուշարձանին, որը կազմակերպուած է Հ. Մ. Ը. Մ.ի կողմէ:

Դանձել Մրուքեան գանձապահ Գր: Մկրտիչ Գարոնեանէն:

PHARMACIE DE LA SANTÉ

ԴԵՂԱՐԱՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

ՖՈՇ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 3

[Նաւահանգիստ իջնող ճամբու ձախին,

Քաղամապետարանի շէնքին տակ]

Մեր դեղարանին մէջ հրաշխատուած է դեղագրի մը պատրաստութեան համար անհրաժեշտ եղող դեղերու որակն ու քաշումքիւնը:

Ունինք նաեւ Եւրոպական պատրաստ դեղերու, parfumerieի եւ առողջապահական առարկաներու ճոխ մթերք:

Մաքրութեան, գիներու չափաւորութեան, եւ ճշտապահութեան համոզուելու համար, բաւական է անգամ մը այցելել:

ՔՔՂՔՔՍԻ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԳԱՐԱՍԱՋՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵԼԻՇԷ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍԹՈՒԻԼՎՍԿԻ

ԱՌՈՋԻՆ ՄԱՍ

Գ· ԳԻՐՔ

ՀԵՇՏԱՍՈՒՆԵՐԸ

— Ինչո՞ւ այս փիլիսոփայութիւնը: Անհատներու փոխադարձ յարկութիւնները չեն կրնար խնդրոյ առարկայ ըլլալ, գալով իրաւունքին... ո՛վ իրաւունք չունի բազձալու:

— Բազձալու ուրիշին մա՞նը:

— Նոյնիսկ մա՞նը, ինչո՞ւ սեւտիսիպլ: Քիչ առաջ ըսած խօսքերուս կ'ակնարկես, չէ՞: Տի՛լթրէյի նման գիս ալ կարծես, Նզովբոյի ալիւնը, կամ զայն պաշտելու չափ անգութ մկկը:

— Ի՞նչ կ'ըսէս, իմա՞ն, ես երբեք չեմ ունեցած այդ ժառանգութիւնը: Այդ բանին Տիւլթրէյի ալ կարող չեմ անուններ:

— Շնորհակալ եմ, բայց իմն ժպտելով: Գիրացած եմ, դէր մէջս պաշտպանեմ ձերբունին: Գալով բազձանքներուս, կատարելապէս, ազատ ընթացք կուտամ անոնց: Վա՛ղը: Գէշ մի գաներ գիս, սրիկայի սը տեղ սի՛ դներ գիս:

Սովորականէն աւելի ուժով սեղմեցին իրարու ձեռքը: Ալիշա հակցաւ քէ եղբայրը չնորհներ կ'ընէր իրեն ժամանակ մը նուիրելով:

VI

Ալիշա հօրը ամէնէն կը ամաչէր մանր քան և մարմնի ամբարիշտ յոգնութիւն մը: Ամէնահաւատքեան չատ մօտ և շատ նուր եղող զգացում մը կ'ընկճէր գինքը: Ու այս մտածումը կը չեզոքացնէր ուրիշ մտածում, այդ սարսափելի կնոջ խնդիրը ի՞նչ վախճան պիտի ունենար հօրը և Տիւթրէյի եղբօրը սիրելու կը զգար քէ երկուքէն ամենէն դժբախտը Տիւթրէյն էր:

Ժամը 1օքն էր: Արեւմուտքէն առաջ Ալիշա չկրցաւ հանդիլ Քաթէրինա Իվանովնայի ամէնը, որ մեծ ու հանդամանալից չինութիւն մըն էր, մայր պողոտային վրայ: Գիտէր քէ ան իր երկու մօրաքոյրներուն հետ կ'ապրէր: Մին մեր ճանչցած Ակափիա Իվանովնայի մայրն էր, սիւսը, Մօսկուացի մեծգի կ'ըն մը, փոքր հարստութեամբ մը: Երկու կիները ամէն բանի մէջ կը հնազանդէին Քաթէրինա Իվանովնային, որուն հետ կապուէին պաշտօնութիւնները պահպանած ըլլալու համար միայն: Դեռատի աղջիկը իր մօրած կատարեալ մեծարանքով մը կը նայուէր իր պաշտպանուհիին, զօրավարին կնոջ, որ Մոսկուա պարտաւորուած էր մնալ իր դիւրարեկ առողջութեանը համար: Քօթէրինա Իվանովնա չարքը երկու անգամ մանրամասն տուած նամակներ կը գրկէր անոր:

Գաւիքը մտած եւ սպասաւորին իր անունը տուած ժամանակ, Ալիշա կարծեց նկատել քէ արդէն կ'ըսպասէին իրեն:— Ապակիներուն ետեւէն քանի մը տեսած էին գինքը: Լսեց կանացի քայլերուն ձայն մը, չրխկոցներու խշտաւք մը: Իբր քէ երկու կամ երեք կիներ աճապարանքով քովի սենեակը քալուկին: Զարմացաւ որ իր ժամանումը այդքան յուզում պատճառեց:

Գինքը մտցուցին սրահը, գաւառական ճաշակով ճոխապէն կահաւորուած մեծ սենեակ մը: Բազմաթիւ բազմոցներ, երկար աթոռներ, մեծ ու փոքր սեղաններ, նկարներ, սանտներ, լամբեր ու ծաղիկներ. նոյնիսկ աւազան մըն ալ կար, պատուհանի մը մօտը: Մինչդին լռութիւն, Ալիշա նշմարեց, բազմոցի մը վրայ որ անտարակոյս իր ժամատուէն առաջ մկկը նստած էր, մեռաքսակայ քող մը, ու սեղանի մը վրայ, բազմոցին դէմը, չ'ատարտած չոքոլատի երկու գաւաթներ, պէսքիթներ, մալակա եւ չոքարներ: Մտածեց քէ հրատիրեալներ կային, ու յոգնքերը պատեց:

Վարագոյր մը վերցուեցաւ. Քաթէրինա Իվանովնա ներս ճապարոտ քալուածքով մը. ու զուարթ ժպտով մը երկու ձեռքերը Ալիշայի երկարեց: Միմիայնակ, սպասուհի մը երկու վառուած մոմեր բերաւ:

— Վե՛րկպէս եկաք: Ամբողջ օրը Աստուծոյ աղօթեցի որ ինձի դրկէ ձեզ, Նատէք:

Քաթէրինա Իվանովնայի գեղեցկութիւնը արդէն զարմացուցած էր Ալիշան, երեք չորս տարի, երբ Տիւթրէյի անոր տունը տարած էր գինքը, իրար ծանօթացնելու համար գիրենք, որովհետև ան փափաք յայտնած էր ճանչնալ գինքը: Չէին խօսած իրարու. Քաթէրինա Իվանովնա երկչոտ նկատեց Ալիշան, ու համբարձակութիւն տալու իրեն, չարաւնակ Տիւթրէյի հետ խօսեցաւ Ալիշա չատ գննած էր գինքը: կ'սքանչանար այս երիտասարդ աղկան փառահեղ կեցուածքին ու հպարտ ինքնավստահութեան վերաբ: Իր մեծ ու փայլուն աչքերը ամբողջապէս ներգործնակ կը դանէր կատարելապէս ձուածեւ իր դէմքին տակ դժգոհութեանը հետ: Բայց կը մտածէր քէ այդ հմայիչ չրթունքները չատ լաւ կրնային երկար ատեն չպահել սիրոյ կրակը իրենց վրայ, քէև ինք փառաւոր պէս գիտէր քէ անոնց սիրահարողները բազմաթիւ էին: Երբ Տիւթրէյի իր կարծիքը ուզեց Ալիշան անկէ չպահեց իր սա մտածումը:

— Երկնային պիտի ըլլաս անոր հետ, բայց թերեւս... խաղաղ երկնայնութիւն մը չպիտի ըլլայ քովդ:

— Եղբայր, այս կիները միշտ նոյնանման կը մնան իրենք իրենց հետ, անոնք չե՛ն ծարր ճակատագրին դէմ: Ինչո՞ւ ուրիսն հաւատալ կ'ուզես քէ միշտ չպիտի սիրես գինքը:

(50) (Շար·)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պաշարման վիճակ Մատրիտի մէջ

ՄԱՏՐԻՏ.— Նախարարական տագնապին առաջացուցած ընդհանուր իրա րանցումին ու նոր դահլիճի ընտրութեան պայքարներուն առաջքը առնելու համար, նախագահ Զամօրա պաշարման վիճակ յայտարարեց Մատրիտի մէջ։

Նախագահութեան այս ցոյցը կը բխի անկէ, որ ընկերվարական շրջանակները ժողովի մէջ երկար վիճաբանելէ վերջ վճռած են տապալել նախագահը եւ ազգ. Խորհուրդ մը կազմել։ Ազգ. Խորհուրդի նշանակումը պիտի ըլլայ տիրապետութեան հաստատումը։

Պ. Ռուզվելթ վարկի դրամատուն մը կ'ստեղծէ

Ան պիտի օժանդակէ նաեւ քաւկասկ ազգակողմերուն

ՎԱՇԻՆԿԹՕՆ.— Համածայն աշխատանքի հաւաքաշնակցութեան 3 միլիոն նոր գործաւորներ պիտի աշխատանքի սկսին, մինչեւ սեպտեմբերի վերջը։

Աշխատավարձերը պիտի բարձրանան, աշխատութեան ժամերը պակասեցնելով։

Համաշնակցութիւնը կը յայտարարէ որ արտադրութիւնը հարիւրին 44 աւելցած է մարտէն ի վեր. մինչ գնումի տարողութիւնը աւելցած է հարիւրին 17։ Վաճառականութեան թափը թեթեւ է։

Նախագահ Ռուզվելթ նոր վարկի դրամատուն մը հաստատած է 3 միլիոն տօլարի դրամագլուխով։ Դրամատունը դրամ փոխ պիտի տայ ապրանքի փոխարէն։

Կազմակերպութեան առաջին պարտականութիւնը պիտի ըլլայ յարգել կառավարութեան խոստումը, դրամ հայթայթելով բամպակի մշակներուն։ Այս կերպով գիները պիտի բարձրանան։

Բայխսթակի դատապարտեալը Տիմիթրօֆ

կը վտարուի սպասուհի

Լայբցիկ.— Դատարանին մէջ գրգռութիւններ առաջացան, որովհետեւ Տիմիթրօֆ յայտարարեց թէ ոստիկանութիւնը նորանոր վկաներ կ'ստեղծէ։ Դատական մարմինը կատղեցաւ այս յայտարարութեան վրայ, եւ Տիմիթրօֆի արգիլուեցաւ ինքզինքը պաշտպանել, պաշտօնեաները անարգելով։

Դատախազը հարցաքննեց Տիմիթրօֆը Ջաշիստական գրքի մը մասին, որ գտնուած էր իր տան մէջ։ Տիմիթրոֆ խոստովանեցաւ թէ իրն է։ Բայց հերքեց ոստիկանութեան այն վերագրումը, թէ ինք յարաբերութիւն ունի գերման, հայ սպանավարներու հետ։

Դանուբեան երկիրներու տնտեսական վերականգնումը

Ժընեւ.— Դանուբեան երկիրներու վերականգնումին հարցը նիւթ դարձաւ Փարիզի եւ Հռովմի կառավարութիւններուն բանակցութեանց։ Պրն. Պոնքուր պաշտօն յանձնեց պրն. Մարթէնի, բաղդատական ուսումնասիրութիւն մը ընելու իտալական յիշատակագրին եւ ֆրանսական պատասխանին։ Պրն. Մարթէն այս նիւթին չուրջ Ժընեւի մէջ ազգերու ներկայացուցիչներու հետ խօսեցաւ։ Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ ներկայացուցիչները համաձայնեցան գործադրութեան դնելու Սթրէզայի ժողովին թելադրանքները։

Մ. Նահանգները դժգոհ Գերմանիայէն

Վաշինկթըն.— Զինաթափութեան հարցին մէջ Գերմանիոյ բռնած դիրքը անակնկալ դժգոհութիւններու պատճառ եղաւ պաշտօնական շրջանակներու մէջ Մ. Նահանգները բուռն կերպով կը պնդեն այն տեսակէտին վրայ, թէ ոչ մէկ երկիր արտօնուած չէ, ինչ պատրուակով ալ ըլլայ, աւելցնելու իր զօրքին ներկայ թիւը։ Մ. Նահանգները վաւերացուցած չըլլալով Վերսայլի դաշնագիրը, չեն ուզեր վաւերացնող պետութիւններու հետ վարուիլ այս դաշնագրի տրամադրութեան տակ։ Բայց ան չուզեր կատարեալ անկախութեամբ գործել այլ եթէ հարկ ըլլայ պատրաստ է Գերմանիոյ յուշագիր մը տալու։

Ֆրանկօ–Իտալական համաձայնութիւնը

Ժընեւ.— Փարիզի եւ Հռովի կառավարութիւններուն սիչէ բանակցութիւնները համաձայնութեամբ վերջացան։ Իտալական յիշատակագիրն ու Ֆրանսական պատասխանը հաւաստիքն են այս համաձայնութեան։

Պուլկարիոյ տնտեսական ու գանձային վիճակը

Փարիզ.— Սեպտ. 4էն ի վեր բանակցութիւններ կը կատարուէին Փարիզի մէջ, Ազգ. Դաշնակցութեան գանձային կոմիտէին ու Պուլկարիոյ նախարարապետ Մուշանովի միջեւ։ Խօսակցութեան առարկայ էր Պուլկարիոյ տնտեսական ու գանձային վիճակը, որ կէսօրէ վերջ վերջացաւ։ Պուլկարիոյ վիճակը նեղ կացութեան մեղսակիցը մը պիտի ներկայացնէ գալ չորեքշաբթի, ազգ. դաշնակցութեան խորհուրդին մէջ։

Պ. Չէմպըրլէն պիտի ըլլայ Ազգերու Դաշնակցութեան Բարձր Կոմիսէր

ԺԸՆԵՒ.— Ժընեւի մէջ վիճաբանութեանց առարկայ է այն առաջարկը, որ կ'ուզէ Կոմիսար ճանաչել Պ. Չեմպըրլէնը։ Ան պատասխան պիտի ուղեցոյց հսկելու եւ զբաղելու միմիայն հրեայ փախստականներուն հարցով։

Կ'բսուի թէ Խերկոմս Պ.Սքոթ զգալով թէ այս պատասխանը իրեն պիտի վիճակուի, մերժած է նախօրօք եւ ճերկայացուցած Պ. Չեմպըրլէնի անունը։ Վարդ ժողովը վճիռ մը պիտի արձակէ

Մ. Էրիոյ շնորհաւորութեան տարափի մը տակ

ԼԻՈՆ.— Էրիոյի ապաքինումը վերջնականապէս հաստատուած է։ Ցաւերը անհետացած են։ Անհամար շնորհաւորական բուղթեր ու հեռագիրներ կը հասնին Լիոնի Քաղաքապետութեան, պ. Էրիոյի ուղղուած։ Պ. Վէյիննքրը մասնաւորապէս գրութիւն մը ուղարկած է։

Ռումբեր կ'արձակուին Աւստրիացիներու վրայ

ՎԻԷՆՆԱ.— Գրեմսի մէջ Նազիները խորհակիչ ռումբ մը արձակեցին ազգ. ձակատի օճիքին առջեւ։ Նիւթական մեծ վնասներ կան թէեւ, բայց անձի կորուստ չի կայ։

Կմարգի մօտ, Սալզպուրկի նահանգի սահմաններուն վրայ, Գավարիացի Բանսպասներ հաւազգեստ հագած երկու իրիկուն կրակ բացին Աւստրիացի կամաւորներու կայանին վրայ։ Անձի կորուստ չիկայ։ Աւստրիացիք անոնց պատասխանեցին ձեռքի նռնակներով։ Ջնջումներ ցոյց կուտան թէ Գավարիացի Բանսպաններ բոլորակաձեւ գրգռիչ բուղթեր նետած են Աւստրիական հողին վրայ։

Գերման միացեալ ձախ պահանջելու համար Սարը

ՍԱՐ ԳՐԻՆԳ.— Գերման Ազգային կուսակցութիւնները վերջ երկու կուսակցութիւններ ալ միացած են կազմելու համար միացեալ ճակատ՝ ատխաբելու համար Սարի Գերմանիոյ կցումին, 1935ին։ Այս կուսակցութիւններն են, Սարի Ժողովրդական եւ Մեծահարուստ Կուսակցութիւնները։

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՒ

ՊԱՏՍՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԻՆ ԱՋԳԵՐՈՒԻ

(ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԵՒ ՓԱՐՏԻՍԱԻՈՐ)

Ազգային վարժարաններու համար՝ Ռուսում. Խորհուրդէն վաւերացուած

կազմեց՝ ՎԱՐԴԱՆ ԳԼՈՐԳԵԱՆ

Կը բովանդակէ.— Սգի պատս, Բաբելոն, Ասորեստան, Փլեղիկէ, Հրէաստան, Մարաստան, Պարսկաստան, Լիւդիա եւ Սակեդոնիա։

ԳԻՆ 8՝ ՓՐԱՆՔ

Վարժարաններու համար, մեծախնայողութեամբ գնուած պարագայէն յատուկ զեղչ։

Ծախու.— V. Kévorkian, 3 Rue Patriarcat. Zahal– Blat — Beyrouth

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԾՈՎՀԱՆՆԷՍ Ծ. ՔԱԼԷՃԵԱՆ
ԵՄԻԼԻ Ց. ՊԱՆԵՐԵԱՆ
Ամուսնացած
30 Սեպտ. 1933 Գօֆիճա-Ազհճ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ՏԽՈՒՐ

ՄԻՋԱԴԷՊԻՆ ՊԱՑՃԱՌԸ

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՂՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԶՐԱԺԵՇՏ Է

Ինչպէս գրած էինք մեր երեկուան թիւին մէջ, կիրակի կէս օրէ վերջ, Էօրէֆի[1] թաղին մէջ, «Մալամօի խաղադաշտին վրայ ցեղի ուսնեցաւ օսա ցաւալի միջադէպ մը։

Խաղի միջոցին, հայ եւ արաբ մարզիկներու միջեւ վէճ մը կը ծագի եւ բիւրեղմացութեանց ետքի ցաւով բռունցքի հարուածներ կը փոխանակուին երկու կողմերու միջեւ։ Դէպքերը փոխանակ հանգարտ դէր մը կատարելու, պաճճառ կը դառնայ կիրճերու աւելի յարուցին։ Դժբաղդաբար, այդհանով չի վերջանար դէպքը. դաշին վրայ գօնուող հայ եւ արաբ հանդիսատեսներ դաշտ կը թափուին եւ այս անգամ կռիւը կը փոխադրուի դիտողներու մէջ։

Առաջին կիսախաղէն առաջ ծագող այս իրարանցումն ու կռիւը կերպով մը կը հանդարտեցուի եւ խումբերը վերսին կ'սկսին խաղի։ Շատ չանցած, սակայն, երեկոյ հայ եւ արաբ բազմութեան մէջ կը վերսկսի կռիւը աւելի բուռն եւ կատաղութեամբ։ Քարեր, փայտեր եւ նոյն իսկ դանակներ կը բերեն իրենց մասնակցութիւնը։ Շատեր թեթեւ վէրքեր կ'ստանան, եաղդաղօսք կը վերածուի կռուադաշտի եւ ան ու վախ կը տիրէ զբօսականներ։ Շատ ճիւռ եւ ադիաբեր հետեւանքներ պիտի ունենար սոյն զզուելի միջադէպը եթէ ոստիկանական ուժեր չի հասնէին։

Չենք ուզեր յանցաւորներ փնտռել կամ մեղադրել խազցող կողմերեն մէկը առանձին։ Դժբաղդաբար ասկէ առաջ ալ պատահած են նման ցաւալի դէպքեր եւ լայն համեմատութիւններ ստացած, հանդիսատեսներու տարաբնութեան եւ մարզական ոգիի մասին ունեցած տգիտութեան պատճառաւ։ Այս անգամ ալ դժբաղդաբար, կռիւը սոյն ատեիճան զարգացման պատճառ եղաւ հերկայ հայ եւ արաբ բազմութիւնը։

Նման մրցումներու միջոցին, յեղ այսու, պէտք է ոստիկանական հսկողութիւն ապահովուի նախապէս, այլապէս պէտք չէ սկսիլ մրցումի։ Հակէաց եւ Թամասկոս օտանց այդ հսկողութիւնը գոյութիւն ունի։

ՊԷՆԶԻՆԻ ԳԻՆԸ

Անցեալ ամսուայ ընթացքին յայտնած էինք, թէ պէնզինի գինը 10 դահեկանի բարձրացած է եւ բսի բաւներ ծագեցան Ընկերութիւններու Տնօրէնութիւնը հետ, վերչնական գին մը որոշելու։

Այսօր կ'իմանանք թէ վարիչներու սեմիքան բոզոքէն յետոյ սպառնացած է Ռումանիոյ պէնզինը գնել ու ծախել չափաւոր գիներով։

Այս պէնզինը պիտի հասնի Գէյրութ այս ամսու վերջը։

Կ'իմանանք նոյնպէս, թէ այս ըսի բաւներ, որ Գէյրութի մէջ ապարդիւն անցան, Եգիպտոսի մէջ արդիւնք տուած են։

Գանձային Նախարարը Պ. Հասան Սապրի անձամբ կարգադրած է խնդիրը, խօսելով Ընկերութեանց Տնօրէններուն հետ։ Նախարարին այս միջամտութիւնը պիտի բարեւար արդիւնք տայ։

ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԵՐԸ ՎԱՂԸ

ԺԱՄԸ 3-ԻՆ ԿԸ ՀԱՄՆԻ

ԿՏՐՈՒԿ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐԴ ՄԸՆ Է

Մարսիլիոյ մէջ, Նոր Բարձր Գօմիսար Պ. Տը Մարթել յայտարարած է որ Սիւրիա կերթայ, լսելու եւ ծանօթանալու համար բոլորի փափաքին եւ զբաղելու ցեղ. ու հազաք. գործերով։

Բարձր Գօմիսարութեան հաղաքական բաժնի պետ պ. Շօվէլ Պագեսթինի ճամբով Եգիպտոս մեկնած է, դիմաւորելու համար Բ. Գօմիսարը։

Պ. Տը Մարթելի կրճկերացայ Քօլոճել Պարօ, որպէս զինուորական գրասենեակի պետ։ Իբրեւ անձնական քարտուղար Բարձր Գօմիսարին, միեւնոյն օգնեցուով կուգայ նաեւ Պ. Քիվէր։

Փարիզեն հասած վերջին հեռագիր մը կը հաղորդէ որ, պ. Տը Մարթել, մեկնումէն մեկ քիչ առաջ երկար տեսակցութիւն մը ունեցած է արտաքին նախարար պ. Բոլ Պոնճուրի հետ, ներկայութեամբ պ. պ. Բօնսօի եւ Բիէռ Ալիքի։

Պ. Տը Մարթելի մասին, էլ Անրամ»ի Փարիզի թղթակիցը հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ. «Նոր Բարձր Գօմիսարի Սիւրիոյ մէջ մօակելիք քաղաքականութեան գործը օտա փափուկ է, որով հետեւ իր յաջորդը ստուգակ երկարաձգելու քաղաքականութեան հետեւած էր։ Պ. Տը Մարթելի անցեալը գթացողները կը վկայեն թէ՝ ան օտա կարուկ եւ վճռական մարդ մըն է եւ երբէք չի սիրեր ձգձգումը։ Այդ պատճառաւ կարելի է յուսալ որ Ն. Վսեմութիւնը մեծ յաջողութիւն պիտի ցեմա»։

Պ. Տը Մարթել վագը հինգշաբթի, կէս օրէ վերջ ժամը 3–ին պիտի հասնի Գէյրութ։

ՇԷՅԽ ԱԶԻԶ ԷԼ ՀԱՇԷՄԻ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Լիբանանի Հանրապետական Կուսակցութեան նախագահ՝ Շէյխ Ազիզ էլ Հաշեմ, Փարիզեն Գէյրութ ժամանեց «Փարիս» ճաւով, առջի օրաբաժ Հինգ. 7իճ. կէսօրէ յետոյ ժամը 4իճ, ընկերակցութեամբ փոխ նախագահ Ասթլ պէյ Սօլիճ։

Ինչպէս յայտնած էինք նախապէս, պատուիրակութիւնը ընդունուեցաւ մեծ պատիւներով։ Բարեկամներ եւ կուսակցութեան վարիչ անդամներ ճաւ փութացած էին, իսկ ճաւամատոյցի վրայ, պատուիրակութիւնը դիմաւորութեան եկած էին բազմաթիւներ։ Ցնծոյ, հիւրերը հետեւոն թափօրով առաջնորդուեցան Կուսակցական ակումբը, ուսն Ասբուն պէյ, ուր «Բարի Գալուստ» ճառեր խօսուեցան։

ՀԱՇԻՇ ԿԸ ՓԱԽՑՆԵՆ

Նաւահանգստի օգնական Գօմիսար Պ. Քիքճան երբ ժամտաճան սառը կերքար, բռնադկր մը տեսաւ, որուն ձեռքին մէջ կը գտնուէր պայուսակ մը։ Կասկածելով բռնադկրի իսկութեան եւ ներքին բովանդակութեան, ան կանգնեցուց ուղեւորը եւ հարցուց թէ ինչ կը պարունակէ։ Ուղեւորը պատասխանեց թէ ինք Ռուսիոյ քաղաքացի է եւ կը կոչուի Ալեքսանդր Ռոմանով։ Ան կը պարունակէ հագուստներ եւ անձնական իրեր։ Պ. Քիքճան պայուսակը բանալ տալով, անոր մէջ գտաւ հագուստներ, ոսկեղէն իրեր, ինչպէս նաեւ 1200 ֆունտ ոսկի։ Ուղեւորը ձերբակալուեցաւ։ Ան կը պնդէ թէ ինք Ռուսիոյ Ցարի ընտանեկան անդամներէն է։ Ան կը պատկանի Ռոմանովներու ընտանիքին։ Ան կը պնդէ թէ ինք Ռուսիոյ Ցարի ընտանեկան անդամներէն է։ Ան կը պատկանի Ռոմանովներու ընտանիքին։

ԿԱՍԿԱԾԵԼԻ ԳՈՂ ՄԸ

Ոստիկանները կասկածի վրայ ձերբակալած են Թալիպ Իպրահիմ անուն մէկը, որուն վրայէն գտնուած է 4 Օսմ. ոսկի եւ ֆանի մը բանալիքներ։ Հասկցած է որ ան գողերու բնկերութեան մը կը պատկանի։

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՎԱԽՆԱՆ ՀԱՅՑԱ ՆԱԽԱՇԱՆԳԻՍՏԻ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԵՆԷՆ

Գէյրութ ֆաղաքի վաճառականները բազմաթիւ առիթներով ժողովներ գումարած էին, վիճաբանութեան ելիր ունենալով այն մրցակցութիւնը, որ Հայֆա կրնայ սկսիլ, զեզչերով մասի գիներ։

Անոնց մէջէն օտներ վճռեցին նախազգուշութիւններ ձեռ առնել, բողոքել, որպէս զի Գէյրութ որ ցարդ Միջերկրականի գլխաւոր ճաւահանգիստներէն էր, յետ այսու ալ չի կորսնցնէ իր առաջնութիւնը։

Անոնց կը յայտնեն թէ եթէ Հայֆա կրճատ մասի գիներ, Արաբ, Պարսիկ եւ Իրագ երկիրներ իրենց առադրութիւնները պիտի դրկեն Պաղեստին։

Վերոյիշեալ երկիրներ պիտի յիճեն իրենց գործառնութիւնը Գէյրութի հետ եւ Հայֆան իրենց օտկան պիտի դառնան։

ՍԻՒՐԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՏՂԱՆ ՌՈՒԶՎԷԼԹԻ ՄՕՏ

Մուճամմէտ Մուխթար պէյ, Սիւրիոյ նախագահին տղան, Դամասկոս վերադարձած է պատերկ վերջ Եւրոպա ու Ամերիկա։

Գարիզի մէջ նախագահ Լբպրեօն սիրալիր ընդունելութիւն բրած է անոր։

Սիւրիոյ այժմու նախագահը Միացեալ Նահանգներու մէջ ժամանակին Օսմ. դեսպան էր, եւ հոնկէ ծնունդ առած էր բարեկամութիւն մը Ռուզվելթի եւ իր միջեւ։

Ամերիկայէ մեկնումին, Ռուզվելթ նրատարած է նախագահի որդին, խօսակցած հետը, արուեստի եւ հնութեան առարկաներ ցուցադրած։

Այդ առարկաներու մէջ կը գտնուի նաեւ քուրէ կառավարութեան պիղծ ընուերները, նախագահ Ռուզվելթին։

ՍՈՒՄՂԻ ՊԷՅ ՊԷՐԷՔԷԼ ՓԵՏՐ. ՓԱՐԻԶ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԱՅ

Ուեսփոխանական ժողովի նախագահը յայտարարած է թէ՝ նպատակ ունի Փետրվարին Փարիզ մեկնելու։

Ան հոն պիտի մնայ այնքան ատեն, որ իր ֆաղաքական ծրագիրը յաջողի։

ՀԻՒԱՆԴ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՓՈՐՁԷ

Գնար Հաբբա գիւղին մէջ 19 տարեկան պատչիկ մը երկար ատեն է վեր անբուժելի հիւանդութենեն մը վարակուած էր։

Այս հիւանդութիւնը խանգարած էր իր ուղեղն ալ։

Ցուսահատ, պատչիկը անձնասպան ելլալ փորձեց մեծ ճանկութեամբ կուլ տալով այն դեղէն, որ բժիշկը յանձնարարած էր։ Պատչիկը, որ մահուան եւ կեանքի միջեւ կը տարուբերի, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ ՏԵՂ ՉԻ ԿԱՅ

Դամասկոսի Բանտերու Տնօրէնութիւնը ներիճ գործոց ճախարարութենէն խնդրեց, որ նոր օճիճ մը կառուցուի իբրեւ բանտ։

Բանտարկեալներու ներկայ քիւն է 1200. խնդրոյճի առաջքը առնելու համար, մանաւանդ որ այս քիւը արագօրէն կ'աւելնայ անհրաժեշտ դարձած է նոր բանտի մը օրնութիւնը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Այսօր, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 6իճ, Ազգային Առաչնորդարանի մէջ պիտի գումարուի Քաղաքական Ժողովը։ Օրակարգն է՝ «Պիւճճն եւ Ազգային Ցուրե»։

Մեր յայտարդ քիւով կը հրատարակենք արդիւնքը։

Ցետ այսու բոլոր ժողովներու որոշումներն ու օրակարգերը, ինչպէս նաեւ բացակայ ժողովականներու անուններ պիտի հրատարակենք։

ՁԱՐՊԻԿ ԱՌԱՒ ՓԱԽԱՒ ՄԸ

Շատ մտուր հագուած երիտասարդ մը, երկկ կը ճերկայանայ գիճեվանառ Վէսի Տաճէրի խանութը եւ քիթեղ մը օդի եւ ֆանի մը օքս գիճի կը գճ։ Գարեմբ կըլլայ 1230 Ս. Դ. երիտասարդը խանութպանէն 270 դահեկան ալ կուգէ վերճարելու համար երեք հատ հինգ ոսկինոց։ Վերջը կը խնդրէ խանութպանէն որ իր բեռնակիրճերէն մէկը դրկէ դրամը բերելու համար իր տունէն։ Սակայն ճամբան, երիտասարդը կը հրաժարի բեռնակիրի օալական օդիճն ու գիճիճն եւ 270 Ս. դահեկանով կը գոհանայ, անհետացնելով իր հետքը։

ՁԱՄԲՈՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐ

Թիւ 1311 գինուորական օթօն Սայֆայի մէջ կոխկրտեց Աճճա Ավանճան անուն կինը, որ բեւէ վիրաւորուեցաւ։

Բժշկական առօճագիր մը յանձնուեցաւ կնոջ, ապահովելով ապաքինման ծախերը։

— Էյի Շիւրի անուն օճիճօրիճ օթօն կոխկրտեց Նաճրի մօտ 8 տարու Սաիտ Խուրշտը, որ բրահպաճակ մըն է։ Փոխրիկին մահը անմիջական եղաւ, իսկ վարիչը յանձնուեցաւ արդարութեան։

ՄԱՔՍԱՏԱՆ ՀԱՍՈՅՔԸ

Մահատանի Տնօրէնութեան կողմէ Բ. Գօմիսարութեան յանձնուած տեղեկագրի մը կը հասկցուի որ անցած տարիներ բնկերութիւնը մահատանի հասոյքը եղած է 120.000 ոսկի։ Միջին հաշիւ, ֆանի մը տարի առաջ, օրական 60.000 ոսկի հասոյթ կը գոյանար։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Դ.
Եգիպտ. բղթադրմ.		403
Անգլիկ.	»	393
Ֆօլար	»	83
Թրխական	»	59
Գաճ Օրթօման		138
Իտալական Լիր 100		675
Ցուճական Տրախմի 100		70
Անգլ. ոսկի		616
Ֆրանս. »		496
Օսման. »		551
Արծաթ մեճիտ		21
Գրեթի Ֆօնս. Ա. Տիս.		604
» » Բ. »		342
» » Գ. »		333

Սեծերեան եզբարք Բիւ Ֆօ։
Թէյեֆօճ՝ 5–19

և այդ աղջկան մեզ հետ կը տեսնեն, արդեօք մեր անձը չե՞նք ենթարկի նոյն կասկածանքին, որ նրանք ունէին այդ աղջկայ մասին։

— Մենք կարող ենք այդ աղջկան մեզ հետ չտեսնել, այլ բաց թողնել, ուր որ ուզում է, թող գնայ։

Քաւոր Պետրոսը որ ոչ մէկ խօսքի առնէս կանգ չէր առնի, լռեց, մտածութեան մէջ ինկաւ։ Ան չէի հասկանում, թէ ինչո՞ւ նա այսպէս աստանդաբար ոլորում էր, քաշքշում էր իր բացատրութիւնները, առանց իր վերջնական միտքը յայտնելու։ Ինչ երկիւղ ունէր ինձանից։ Վերջապէս փոքր առ փոքր յայտնեց նա իր միտքը։

— Դուք ասում եք, որ մենք կարող ենք աղջկան բաց թողնել, ուր որ ուզում է թող գնայ։ Բայց այդ անկարելի է։ Ցիշտանուհին երբէք չի մոռանար վիրաւորանքը և իրան հասցրած անպատուութիւնը։ Այդ մարդիկը, որպէս քեզ յայտնի է, անպատուել են այդ աղջկան, եւ մինչեւ անգամ պատրաստուել են սպանել նրան։ Այդ բոլորը չի մոռանայ նա, և պէտք է վրէժխնդիր լինի, պէտք է մատնէ նրանց։ Իսկ մատնելով նրանց, կը մատնուենք եւ մենք, որովհետև նրանց խումբի մէջ կը լինենք, որովհետև կամենում ենք ընկերանալ նրանց հետ։

— Ուրեմն ի՞նչ պէտք է արած։

— Պէտք է անել այն, ինչ որ նրանք էին կամենում անել։

— Սպանե՞լ...

— Այո՛, սպանել։

Առաջին անգամն էր, որ քաւոր Պետրոսի խօսքը ոչ միայն վատ տպաւորութիւն գործեց իմ վրայ, այլ կատաղութեան չափ գրգռեց իմ բարկութիւնը։ Ես գոչեցի։

կում էր ինձ անհասկնալի բառեր։ Մէկի հետ խօսում էր նա։ Ո՞վ գիտէ, գուցէ խօսում էր հէնց իր ծնողների հետ, որոնց կորցրել էր։ Նա իւր նուրբ թեւիկները տարածեց, երևի գրկում էր նրանց, և ահա նրա դէմքը պայծառացաւ ուրախութեան լուսով։

Երկար զմայլած նայում էի նրա վրայ։ Կիսամերկ կուրծքը խիտ մազմ կերպով բարձրանում և իջնում էր։ Շնչառութիւնն խաղաղ էր։ Ծանկարծ նրան տիրեց մի տեսակ խռովութիւն։ Երեսի վրայ երևացին զայրացած ցնցումներ։ «Հեռո՜ւ, անիծեալ»... գոչեց նա եւ վեր թռաւ տեղից։

— Ա՜խ, զարթեալ այն աւազակը... բացագանչեց նա ցաւալի ձայնով, սկսեց երկչոտ աչքերով նայել իւր չուրջը։

Երբ տեսաւ ինձ իւր մօտ կանգնած, հանգստացաւ։

— Ի՞նչ եղաւ այն աւազակը, հարցրեց ինձանից։

— Ո՞ր աւազակը։

— Այն որ սպաննում էր ինձ։

— Դուք երազի մէջ տեսել եք նրան, Նէնէ։

Խեղճ աղջկայ երեւակայութիւնից չէր հեռանում չարագործի պատկերը, որը մի օր առաջ փորձում էր ըսպաննել նրան։ Բայց նա չգիտէր, որ այժմ կանգնած էր իւր մօտ մի ուրիշ չարագործ, որին պատուիրել էին նոյն դահճի դերը կատարել։

— Դուք այստեղ եք, ես էլ չեմ վախենայ... ասում էր նա իւր մտերմութեամբ լի աչքերը դարձնելով դէպի ինձ։

Որքա՜ն կրակ կար այդ աչքերի մէջ, որքա՜ն խոր թափանցում էր նրանց փայլը իմ սրտի մէջ։

Մտածելով որ մեր յամեցողութիւնը կարող էր չարժել քաւոր Պետրոսի կասկածը, ես հրաժարեցի Նէնէին ինձ հետ գնալ անտառը առաւօտեան պտոյտի հարամ

ՊԷՅՐՈՒԹՑԻՆԵՐ ՎԱՃԵՑԷՔ ԴԷՊԻ

A. B. C.

Ուր պիտի գրտնիք ձեր անհրաժեշտ

պիտոյքները համար 8000 առարկաներ.

ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԸ 25 ԴԱՀԵԿԱՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՉԷ

ԵՐԿՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ՝

Միջն Rue des Postes, միւսը Rue Allenby

Սովորութիւն ըրէք A. B. C. էն գնելը

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մեծայուն *ՄԱՍՆԱԳԷՏ* բժիշկ Ծոցասկան հիւանդանոցի *ԱՋԻԻ, ՓՈՒ, ԿՈՂՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼՈՒՐ* հիւանդութիւններու բաժնին:

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6

իր գրասենեակը մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի

բարօրով:

Ազգայն հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ:

ՅՈՎՀ. ՄԱՃԱՌԵԱՆ

Սուրիոյ ծանօթ դերձակ - կերպասավաճառը հաստատած է ժամանիւղ մը Պէյրութ, Սուգ - էլ - Նուրիէ:

Մեր վաճառատան մէջ կը գտնէք ամեն տեսակ կերպասներու ճոխ մթերք եղանակի համապատասխան ցուցքերով. մեծամասնակ եւ փոքրաքանակ վաճառում ամենէն գիւրին գիներով:

Զինուորական այլ եւ այլ պիտոյքներ

Խղճամիտ ուշադրութիւն

Ճշտապահութիւն

Գոհացումը ամենեն դժուարահաճներու

Փորձեցէք համոզուելու համար:

ՏՕՔԹ. ՍԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne բանպատեահաս հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ օբ ֆիքիք St. Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Բօլ. ֆիքիք) Հաճըճ թաղի իր սեփական ճոռակերտ տեղին մէջ:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. վ. ժամը 2-6:

St. Elie հիւանդանոցի միքրոբուժութեան, ժանկաբարձութեան, գլուխի, մորթի, վենեռական, ճերմկի եւ պզուկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէնօր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12:

Ցոգեմարմնական դժուարահաճներու դարմանում. ադամ հիւանդներուն ձրի դարմանում նեկրոսկոպի եւ ֆիզգաբրի օրերը կ. վ. ժամը 2-6:

Իր ուսնցած հասուակաց պահեստները եւ ապահովութիւնը

Իր ունցած ուխտով պահեստները

Ինչպէս նաեւ

Իրեն յանձնուած գրամագլուխներու ապահով կերպով գործածութիւնը՝ օվկիանոս վոյաժերով, Լիւքի ու Մարսէյլի եւ միւս մեծ քաղաքներու մէջ, ցոյնպես առաջին կարգի փոխադրութիւններ, ինչպէս օվկիանոս, պեռկամ ուժիքուղիներու եւ ներքին ուղիներու վրայ առնչ պեռուիեան նախախնամութիւնը կը վայելեն — ընկերութիւնը գտած են լուսագոյն հաստատութիւնց կարգին՝ որոնց դպռոցակ մղած է օգտակարապէս օգնագործել խնայողութիւնը:

Ընկերութեան թուղթերուն իրեն անդամներուն ընծայած առաւելութիւնները անվճռելի են:

CRÉDIT A L'ÉPARGNE

ՎԱՐԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՂՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԳՈՅԱՑՆԵԼԸ ՔԱՋԱԼԵՐՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մասնաւոր ձեռնարկ՝ հաստատուած 19 Դեկ. 1907ի օրէնքին համաձայն

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1886ԻՆ

ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄԵՆԱՀԻՆԸ

ԸՆԿ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԻՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ՝ 11 Place Bellecour LYON

ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՁՐ ԲՕՄԻՒԼՐՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ

Քրաճսական հովանաւորութեան տակ գտնուած երկիրներու Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ԱՎԸՆԻՒ ՄԱՍՐՍԹ, ՇԻՄԱԼԻՒ ՇԷՆՔԸ ՝ԳԷՅՐՈՒԹ

ՅՈՒՑԱԿ N. R. I

Դրամագլուխ մը կազմելու համար հեռեւեալ գումարներով:		Ամսական վճարումներով:	
Ֆրանք	60.000	Ֆրանք	150
»	40.000	»	100
»	20.000	»	50
»	12.000	»	30
»	4.000	»	10

25 տարի տարուընկաբար, ի բացառիկ այն պարագային երբ տնտեսական վիճակահանութիւններէն

100Է մէկին միջոցաւ տահի, եւ որուն կը մասնակցի առանց բացառութեան բոլոր իրենը, ուրկէ պիտի կ'ընտրուի վիճակահանութեանց որոճ տեղի կ'ունենան, տահերը բաժնելու համար ազգատնեցիներուն մէջ:

ՕՐԻՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ.— Ընկերութեան վճարելի ամսավճարները կը գանձուին ձեր բնակած տունէն կամ գործատեղիէն, վիճակահանութեանց անմիջապէս ետքը, ինչպէս նաև յաս ունենալ ընկերութեան չհերուն անմիջապէս որ պայմանագրութիւն մը կը կնքուի, փոխառութիւն առնց անմիջապէս տեղեկելու և այլն եւ յատնաւորապէս արձանագրուած սերի մը երբ կը չտի վիճակահանութենէն անմիջապէս կը վճարուի դրամագլուխը՝ ու այս պարագային վճարամասնականները կը դադրին պարտք մը ըլլալէ:

ՄԷԿ ՎՃԱՐՈՒՄՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— 1950 ֆր.ի սիանուագ վճարամսով մը անգամ մը կ'ապահովէ 4000 ֆրանքի դրամագլուխ մը, և տոյն գումարը կրնայ առջին ամսոյն մէջ ինք ձեր դռնեայ, յաւելեալ գումարով մը, ու այս՝ վիճակահանութեան արդիւնքէն կախում կունենայ:

Աւելի մանրամասնութեանց համար գիտել՝ Ընդհ. Տնօրէնութեան՝ Ավընիւ Մասրսթ, Շիմալիի շէնքը կամ ընկերութեան բոլոր գործակալներուն:

Լիբանանի և Սիւրիոյ, Ալաուիթներու եւ Ճէպել Տրուզի բոլոր քաղաքներուն մէջ լուրջ եւ նիւթական երաշխիքներ հայթայթելու ի վիճակի ակնառու կիցներ կ'ուզուին:

Ամէն առաջարկ դրկել.— Inspection Générale de Syrie et du Grand Liban, Tél. 10– 36 Avenue Maarad, B. P. 431, Beyrouth (Liban)

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՑԵԱԼ ՓՈՐԻՋԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԹԻ 27 ՔԼԻՒՍՆԵՐՈՒ ՓԼՂՈՑ ՊՍՊԻՏՏՐԻՍ

(Քարուսիներու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստացած վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քարուսիներու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց քիւ 27 Պապ Իսրիս:

Գիտական ամէնակերդիք սեռրեներով եւ ելեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմկի եւ ի մասնաւորի կանանց վենեռական, Ֆրանկախոս. ցոր եւ հին ցերմասիգութիւն, փրոսթաթի, սերմնուանքի, սիզուանքի եւ սեկաուրութեան հիւանդութիւններուն ու ցկարութիւններ. Ճմանապես կը դարմանէ արեան հիւանդութիւններ, ռօմպթզմ (Rhumatisme) ուրթային հիւանդութիւններ, մանիրակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet) Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8: Կիրակի եւ տօնական օրեր միայն կէսօր:

ՉԵԻԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑ

Acadamie de Coupe de Beyrouth

161 Rue Pasteur, Romeils, Beyrouth

Պատճառակս ճանչցուած եւ տրամուած Լիբանանի Հանրապետութեան Կրթական Նախարարութեան տրամագրով:

Ծիկիճ Մովսէսեան, դասերուն ժամանակագրական յաջորդականութեամբ pl. Academie de Coupe de paris ին վկայական առնելէ վերջ երեք տարի Փարիզի կարեւոր գործատեղիներ եւ ատելիէներ, իր ուսումը կատարելագործած եւ Պէյրութ վերադարձած յայտնել կ'ուզէ իր վերջ ելեւէջ եղած տարիներուն ընթացքին ձեռք բերած գիտութիւնն եւ կարողութիւնը ամենեն արագ եղանակներով ուսանելու համար ամենեն սիրելի ամենեն ճաշակուած ոճերը:

Ուսուցման եղանակը պարզ եւ գործնական ըլլալուն համար իրենց ուսումը ընթացքի մը վերջ կարելի կ'ըլլայ կարուելի պատրաստուելու փափաքողներուն համար մասնաւոր գործնական դասընթացքներ կը բացուին ինչ որ երաշխիք կ'ըլլայ վերջ վկայականներ կը տրուին:

Դասընթացքները երկու ճիւղի կը բաժնուին:

Ա. ընդհ. ձեւագիտութեան [տեսական եւ գործնական] եւ կարի:

Բ. ներժակնդեղի ձեւագիտութիւն [օձիք վերաբերեալ ներժակներու ձեռագործ:

Դասընթացքները տեղի կ'ունենան ամէն օր առաջ. ժամը 8 դաս, յաւ ճաշակ յատկացուած է միայն տղամարդ, որեւէ պատրուակով դադրեցնել իրենց դասահատերուն:

Դպրոցին շրջակը կոկիկ Հոկ. 9 ին Սրճատզրուելու համար ամէն օր վերոյիշեալ հասցին:

Վճարումները դիւրամատչելի են ամենուն համար:

ԱՊԷԼ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՓՈՐԻՋԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐ

Լաբուեսատիական ճաշակով օժտուած հարազատ լուսանկարչական կրնաք ունենալ միայն դիմելով ԱՊԷԼ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆԸ, ուր մենաշնորհաբար յաճախորդներէն անգամ կ'ստանան կատարելագործում:

Գիտական լոյսի խաղերով լուսանկարներ միշտ բացառիկ գեղեցիկ գիներով:

Յարգելի յաճախորդները փոխադրմէքը կը վճարեն այն առեն այն երբ կատարեալ կը տեսնեն լուսանկարները:

ՅՕԹՕ ԱՊԷԼ 9 Ավընիւ Ֆրանսէ

UNITED STATES LINES

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւե

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք

Նաւերու անուններ		Մեկնումներ		
Իր գրաէնթ Բուզվելթ	»	4	*Սեպտեմ.*	*Շէրպուրկ*
Ուաշինկթըն	»	14	»	*Հավրէն*
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	21	»	»
Մանհաթթան	»	28	»	»
Իր գրաէնթ Բուզվելթ	»	5	*Հոկտեմ.*	*Շէրպուրկ*
Ուաշինկթըն	»	12	»	*Հավրէն*
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	19	»	»
Մանհաթթան	»	26	»	*Հավրէն*

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել

Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻՒԹԻՒ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մասրաթ փոդոց, Պէյրութ, B. P. 511

Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER»

— Սպաննել նրան, որի կեանքը ազատել եմ,— դա խղճի և ազնուութեան հակառակ բան է:

Մի դառն արհամարական ժպիտ երեւաց Նրա գեղեցկանի պէս սառն դէմքի վրայ:

— Խղճմտա՜նք... ազնուութի՜ւն... բացագանչեց Նա, ի՜նչ գեղեցիկ խօսքեր են... բայց նոյնքան դատապարտելի, որքան ինքը՝ յիմարութիւնը...:

— Ինչու՞:

Այդ հարցին պատասխանելու ժամանակ Նա իւր ձայնը մեղմացրեց:

— Դու տղայ ես, Մուրադ, և աչխարհը չես ճանաչում: Մարդ չէ կարող խղճմտանք և ազնուութիւն ունենալ ա՛յնպիսի ժամանակներում, երբ ամբողջ միջնորդը, որի մէջ ապրում է նա, վարակուած է անբարոյականութեամբ: Եթէ նա այնքան յիմար կը լինի, որ կը ցանկանայ ազնիւ լինել, անտարակոյս, ինքը իրան դժբախտութեան կը դատապարտէ: Այդպիսի հանգամանքներում, մարդ պէտք է խղճմտանք և ազնուութիւն ունենայ դէպի իւր անձը միայն և դէպի նրա բարօրութիւնը: Իսկ երբ մէկ ուրիշը արգելք է լինում իւր բարօրութեանը, պէտք է ոչնչացնէ նրան, որ ինքը կարողանայ ապրել, և լա՛ւ ապրել:

Ես պատասխանեցի նրան կրօնական փաստերով:

— Դա Աստծուն ընդդէմ է, դա մեղք է, դա քրիստոնեայի գործ չէ:

— Ինչպէս կամենում ես, համարի՛ր, բայց դժբախտաբար այդպէս է: Ես ճանաչում եմ միա՛յն կեանքը և նրա պայմանները: Եթէ մի ծառ արմատախիլ չանես, նրա տեղ մի ուրիշը տնկել չես կարող: Բոլոր աչխարհը այդ բնական օրէնքին է հետեւում, մինը միւսին ոչնչացնում է, ապրում է, կլանում է, որ իր գոյութիւնը պահպանէ: Դա կեանքի կռիւն է, և երբէք

չի դադարի, քանի որ տեւում է կեանքը:

Ես չհակառակեցի քաւոր Պետրոսի այդ ծաղրոտի վարդապետութիւններին, որոնք ինձ բոլորովին անհասկնալի էին, ես միայն ցաւում էի Նէնէի վրայ, այդ պատճառով հարցրի.

— Ի՞նչով է մեղաւոր այդ խեղճ աղջիկը, որ զոհ գնայ մեր զանազան սատանայական մեքենայութիւններին:

— Ոչինչով մեղաւոր չէ, պատասխանեց Նա: Բայց դա պէտք է զոհուի, որ մենք ապահով լինենք:

Համոզուած լինելով, որ երբէք չէր կարելի փոխել Նրա երկաթէ կամքը, ես ստիպուեցայ կեղծել, ստիպուեցայ խաբել Նրան: Իմ ընդհմութիւնը կարող էր աւելի վատ հետեւանքի հասցնել: Նա պատրաստ էր թէ՛ ինձ և թէ՛ Նէնէին ապանել, որ փարատուի իւր կասկածը, որ հաստատ կերպով կարողանայ սկսել այն գործը, որից միլիոններ էր սպասում:

Ես համաձայնութիւն տուի:

— Ուրեմն տար աղջկան և հենց այս առաւօտ մի տեղում ամփոփի՛ր...

Արեւը դեռ նոր էր արձակել իւր առաջին ճառագայթները, թռչունները ուրախ-ուրախ ծլկ-ծլկում էին, ամէն տեղ զարթնում էր կեանքը իւր նոր, աքանչելի զուարճութեամբ: Իսկ ինձ հրամայում էին կարճել մի անմեղ արարածի կեանքը...:

Ես մօտեցայ Նէնէին: Նա դեռ քնած էր սայլակի վրայ: Ինչպէ՞ս քաղցր և հանդարտ քնել էր նա: Ինձ խիստ դառն էր խռովել դեռահաս կոյսի հանգստութիւնը: Ո՞վ գիտէ, ո՛րպիսի երազներ հրապուրում էին նրան: Նա ժպտում էր, նրա մարշանի պէս կարմիր շրթունքները չարժվում էին: Գուցէ նա այդ րոպէում համբուրում էր մէկին, որին սիրում էր: Երբեմն արձա-